

VIENYBĖ

76 M. 35 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 7 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Kalifornijos lietuviai demokratai pradeda veikti: jų demokratų klubo nariai lanko Kalifornijos valstybės senatorių Richard Richardson. Nuotraukoje: iš k. į d. Vyt. Saladžius, Vl. Bakūnas, inž. Jul. Kiškis, sen. R. Richardson, T. Yakutis ir Vyt. Burokas.

Pradeda veikti Kalifornijos lietuviai demokratai

Kaip iki šiol tebuvo žinoma, Kalifornijoje gana aktyviai veikė lietuviai respublikonai, tačiau pastaruoju metu vis dažniau ir dažniau viešumoje pasirodo ir lietuviai demokratai, kurie pirmuosius savo organizacinius žingsnius pradėjo prezidento rinkiminės kampanijos metu (1960) su komitetu Kennedy kandidatūrai remti.

Vėliau iš to komiteto išaugo Los Angeles lietuvių demokratų klubas, apie kurį ir bažuojasi visa lietuvių demokratų veikla.

Neseniai lietuvių demokratų — klubo pirmininkas Vyt. Burokas, inž. Jul. Kiškis, Vl. Bakūnas, T. Yakutis ir Vyt. Saladžius aplankė Kalifornijos šeito senatorių Richard Richardson, ateinančiuose lapkričio mėn. rinkimuose kandidatuojančią (demokratų kandidatų) į Amerikos senatą. Ta proga buvo labai plačiai ir išsamiai išsikalbėta ne tik bendro pobūdžio klausimais, bet ypačiai Lietuvos reikalui, kuris apėmė beveik visą pasikalbėjimo laiką.

Senatorius Richardson parodė labai didelio dėmesio ir supratimo Lietuvos klausimui, ir pasikalbėjimo

dalyviai įsitikino, kad jo asmenyje lietuviams turi dar vieną Lietuvos reikalų užtarėją, nežiūrint kokiose pareigose dabar ar ateityje jis bebūtų.

Artimoje ateityje numatyta lietuvių demokratų pasimatymas su Kalifornijos gubernatorium E. Brown.

Plečiant lietuvių demokratų veiklą, organizuojama Kalifornijos Lietuvių Demokratų Taryba, kuri pradžioje turės savo įgaliotinius paskirose vietose (San Diego, Long

Beach, El Monte, Pismo Beach, Santa Barbara ir San Francisco), kur vėliau bus galima apjungti ten gyvenančius lietuvius demokratų.

Los Angeles lietuvių demokratų klubas rugpjūčio 26 d. turėjo puikiai pasisekusį pikniką, kurio parengimui labai daug pasidarbavo solistė Florence Korsakaitė, M. Aftukienė, Kiškienė, Samsonienė, Yakutienė ir klubo išdirtinkas Jankus.

Kultūrinės žinios iš Lietuvos

* Poetas Kazys Inčiūra, kuris yra kilimo nuo Anykščių, Vašukėnų apylinkės, Vašukėnų kultūros namuose dalyvavo savo naujausios knygos "Prie Kauno marių" aptarime. Apie jo knygą kalbėjo bibliotekos vedėja A. Vilkončiūtė ir kt. Vakare dalyvavo ne tik jaunimas, bet ir vyresnio amžiaus skaitytojai — poeto vaikystės dienų bičiuliai ir kaimynai.

* Kauniečiams numatoma reguliariai rengti varpų muzikos koncertus iš istorinio

muziejaus bokšto. Pirmąjį tokį koncertą kauniečiams rugpjūčio pabaigoje atliko varpų muzikos entuziastas kompozitorius V. Kuprevičius su savo sūnumi.

* Išėjo iš spaudos Lietuvos rašytojų sąjungos organo — almanacho "Sovietskaja Litva" aštuntoji knyga. Šalia programinių rašinių, duodama ir lietuvių rašytojų bei poetų kūrybos pavyzdžių, o K. Korsakas rusų skaitytojus supažindina su lietuvių rašytojų gyvenimu ir kūryba.

MES

VYTAUTAS SIRVYDAS

Pilkų žmonių gyvenimas pasibaigia su jų karta kapuose. Nepilkųjų gi, amerikiečių poema-himnu, His Spirit marches on! Mykolą Biržišką visi pripažįsta buvus mūsų neeiliniu lietuviu, todėl jo dvasia žygiuos iš kartos karton — vis šviesi, vis su pagarba prisimenama. Jo atminimas priklauso visai tautai. Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras, be abejo, tremtin vyko prisilėgta širdimi, bet tik laisvame pasaulyje mūsų kultūros istorijai tegalėjo savo šaltu objektyvumu parašyti veikalų, kurie okupanto priežiūroje būtų buvę neįmanomi. Senieji Amerikos lietuviai apgailėtais, kad darbą pasiėmęs komitetas neparūpino sąlygų baigti dr. J. Šliūpo biografijai parašyti ir išleisti. Velionis sakė: Mūsų tautos atgimimo istorija ir jos žmonės yra mano širdies dalykas; sakysiu — tai mano gyvenimo pareiga! Atgimusi tauta žino, kad tai vykdė jis ypatinga energija ir pasišventimu visas per visą savo gyvenimą. Iisėkis amžina ramybe, Lietuvos švytury, ir darbais šviesk mums ir būsimoms mūsų kartoms!

Šventraštyje kažkur pasakojama apie netikruosius pranašus, šaukusius: aš, aš, aš! Praeitį į istorijos šiukšlyną nušluoti siekdami, mūsų politikoje kažkurie tarėsi pastebį naujų, dinamių pranašų atsiradimą. Deja, įrodėme, kad ir naujieji bėgioja senųjų "pressure-group" giz-giz-giz keliais į Washingtoną. Tačiau, naujų kelių yra. Štai, Londone išėjusi Calvocoressio knyga "World Order and New States" primena atsiradimą visos eilės (per 40) iš baltųjų kolonializmo išsilaisvinusiųjų Azijos ir Afrikos tautų. Visos JT nariai. Taigi, kad šitaip kas nors naujas ir dinaminis imtų ir suruoštų lietuvišką pobūvį (tolygų savo laikų Lietuvių Misijai Washingtono) šių išsilaisvinusiųjų valstybių JT atstovams ir jiems vaizdžiai nušviestų Pabaltijo patekimą

Nukelta į 4 psl.

M. Biržiškos karstas skendo gėlėse

Su liūdesiu ir ašaromis akyse Los Angeles lietuviai atsisveikina su velioniu Mykolu Biržiška.
L. Kančiausko nuotrauka

Los Angeles, Cal. — Tas pats vietos lietuvių komitetas, kuris rūpinosi prof. Mykolo Biržiškos 80 metų amžiaus sukakties minėjimo rengimu, profesoriui mirus rugp. 24 d., pasirūpino jo laidotuviomis.

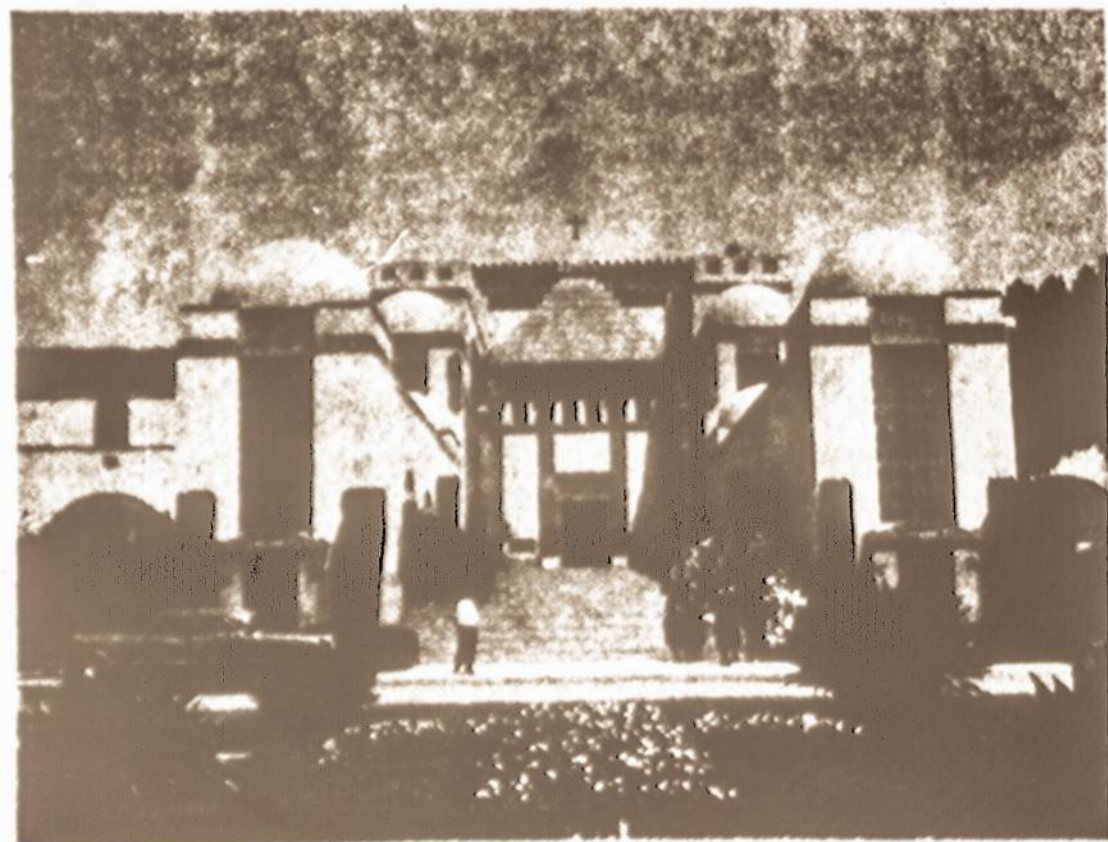
Velionio palaikai buvo pašarvoti Hamrock Mortuary nuo rugpjūčio 26 d. 1 val. iki rugp. 28 d. 4 val. popiet. Per tas dienas lietuviai lankė velionį laidotuvių namų koplyčioje ir įsirašė į specialią knygą.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko šv. Kazimiero par. salėje, dalyvaujant arti 600. Karstas, apdengtas trispalve, skendėjo gėlėse. Daugybė vaikų suplaukė iš lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų.

Atsisveikinimui vadovavo J. Gllauda. Diplomatus vardu kalbėjo Lietuvos garbės konsulas dr. J. Bielskis, Vilniaus universiteto profesūros vardu — dr. K. Alminas, vietos lietuvių vardu — Jonas Uždavinys, rezistentų — dr. P. Pamataitis, skautų — R. Dabšys, ir kt.

Po atsisveikinimo iškilnių, 7:30 val. vak. iškilminga eiseną nvyko į šv. Kazimiero bažnyčią, kleb. kun. J. Kučingui vadovaujant. Rožančiaus metu bažnyčioje giedojo par. choras, vadovaujamas Br. Budriūno.

Rugpjūčio 29 d. toje pat šv. Kazimiero bažnyčioje gedulingas pamaldas atliko kun. kleb. J. Kučingis, pamokslą pasakius Lietuvos lietuviams redaktoriui kun. J. Vaišniui, S. J.

Los Angeles Kalvarijos kapinių mauzoliejus, kur ilsisi prof. M. Biržiškos palaikai, iki galės būti parvežti į jo numylėtą Vilnių.
L. Kančiausko nuotrauka

Po pamaldų, velionio palaikai gausingai buvo palydėti į Kalvarijos kapines, kur graudų žodį tarė kleb. kun. Kučingis.

Profesoriaus Mykolo Biržiškos palaikai amžinam poilsui padėti į kriptą mauzoliejuje, pirmame aukšte, St. Philip kambaryje, šalia paliekant laisvą kriptą ir kitam karstui, karstui velionio žmonos, mirusios prieš ketelį

metų, bet palaidotos kitoje tų pat kapinių vietoje.

Laidotuves, kuriose gausiai dalyvavo lietuviai ir svetimtaučiai, filmavo ir fotografavo. Apie velionio mirtį pranešė ir didieji Los Angeles angliškieji laikraščiai, kai kurie net įdėdami ir jo nuotraukų bei nekrologą. Lietuviams tai buvo didelio liūdesio ir susikau-pimo diena.

Nevykęs nukrypimas nuo temos

J. GOBIS
Los Angeles, Cal.

Liepos 20 d. L. Valiukas rėkė, kad ALT neatlieka savo funkcijų, bet nenurodė kokių, o rugp. 24 d. Vienybėje ("Nevykęs ALT pabaltinimas") jis žada tai padaryti, kai aš įrodysiu, kad ALT centras kaip reikiant atlieka savo pareigas.

Man aišku kaip diena, kad jokios reformos stebuklo nepadarys, ir reformuotas ALT bus toks pat, kaip nereformuotas; be reikalo buvo tiek popieriaus sugadinta, tiek pagiežos išlieta, rašant Drauge sleksninius rašinius ir jais nieko nepasakant. Iš didelio debesio išėjo mažas lietus! Net ir dr. P. Grigaičio neišvertė iš "diktatūros" posto.

Liepos 20 d. Vienybėje L. Valiukas kaltina ALTo "tris didžiuosius" (kurių tarpe yra ir L. Šimutis), kam jie neina į pensiją, kam neužleidžia savo vietų "sumanesniems, ener-

tybių nesuranda dr. Grigaičio asmenyje? gingesniems ir dinamiškesniems mūsų veikėjams," nes ALT vadovybėje "turėtų būti geriausi mūsų protai ir geriausios mūsų jėgos," o rugp. 24 d. Vienybėje tas pats L. Valiukas sako, kad ALTo Los Angeles skyriaus rezolucijoje L. Šimučio pavardė neminima, tik P. Grigaičio.

Argi vienas P. Grigaitis yra "trijų didžiųjų" simbolis, kažkokia trejybė? Tur būt, L. Valiukas negirdėjo, ką jo "strategai" kalbėjo apie "pastipusį žirgą" ir tuos, kurie "joja" ant jo.

Be to, L. Valiuko publicistikoje jaučiama tam tikra didybės manija: jis rašo lyg koks patriarchas, lyg egzili-nis prezidentas ir pripažįsta pensijas "trims didiesiems", nustatinėja, kas turi geriausį protą ir kas jo neturi, man siūlo savo ir savo "gerų draugų" pareigas ir titulus organizacijose.

Kalbama apie ALTo Los Angeles skyrių, o L. Valiukas neprašomas siūlo tai, ko jis jau ALTe nebeturi: 1962 m. ALT valdyboje jo nebėra; jis buvo išstatęs savo kandidatūrą, bet negavo reikiamo balsų skaičiaus.

Kokius titulus L. Valiukas siūlo, nežinau, bet žinau, kad visi jo titulai manęs nežavi, man nepatrauklūs.

L. Valiukas nejaučia, kad dabartinė Los Angeles ALTo skyriaus valdyba yra pakibus ore; aukotojai yra nepatenkinti ir 1963 m. daug kas savo aukas per vietos kleboną tiesiai siūlys ALTo centrui, ignoruodami vietos skyrių.

Malonu, kad L. Valiukas pripažino, jog "visose kitose grupėse yra gabių ir apsiukrų žmonių," bet kodėl jis tų ypa-

Rugpjūčio m. 17 d., baigdamas savo 78 gyvenimo metus, po sunkios operacijos, ligoninėj mirė vietos visuomenės veikėjas Pranas Raškinis ir palaidotas, rugp. 20 d. gražuose Greenwoodo kapuose, dalyvaujant daugybei velionies draugų, tiek lietuvių, tiek ir svetimtaučių.

Velionis kilęs nuo Prienų, Marijampolės apskr. Amerikon atvyko 1901 m. ir apsigyveno Reading, Pa. 1908 m. persikėlė laikinai į Chicagą, kur baigė laikrodininkų mokyklą 1910 m.

Šiuo amatu vertėsi beveik ligi mirties ir buvo didelis specialistas. Tik praeitais metais, dėl pablogėjusios sveikatos, galutinai nustojo dirbti. Turėjo nepaprastai geras akis ir ligi paskutinių dienų skaitė spaudą be akinų. (Tai gyvenimo rekordas!)

Ameriko gyveno įvairiuos miestuos, bet ilgiausiai Brooklynne, kur labai pasireiškė to laiko socialdemokratų eilėse ir turėjo daug reikalų su tų laikų veikėjais. Gerai asmeniškai pažinojo tokius asmenis, kaip dr. Šliūpą, kun. Burbą, dr. Viniką ir daugelį kitų veikėjų.

Visą savo gyvenimą labai domėjosi politika ir buvo labai veiklus darbininkų unijoje, o 1935 m. net buvo išrinktas delegatu į Darbiečių konvenciją New Yorke. Buvo griežtas demokratas ir visur šią idėją labai plėtė ir gynė. Tuo pačiu laiku priklausė daugeliui lietuviškų draugijų bei klubų. Buvo ir Vienybės šerėninkas ir šiam laikraščiu persitvarkant savo šėrus Vienybėl paaukojo.

Tris kartus lankėsi Nepr,

Velionis Pranas Raškinis

Lietuvoj ir arti tėviškės buvo įsigijęs labai gražų ūkį, tikėdamasis savo gyvenimo pabaigą sutikti Tėvynėje. Jam gyvenant Amerikoje, jo ūkį prižiūrėjo brolis, bet, pasikeitus padėčiai, ten visko nustojo ir neturėjo jokių žinių nė apie savo brolį.

Visą savo gyvenimą mėgo lietuvišką spaudą ir ją rėmė. Paskutiniu laiku dar skaitė Naujienas, o labiausiai pamėgo Vienybę. Į šiuos laikraščius rašydavo žinutes ir savo, kaip skaitytojo, pastabas.

Sveikatai menkėjant, prieš 17 metų persikėlė į Kaliforniją, apsigyvendamas San Diego apylinkėje El Cajon. Ir čia nenuleido rankų. Su energinga savo žmona tuoj užmezgė ryšius su apylinkėj gyvenančiais tautiečiais ir įsteigė vietos Lietuvių Klubą, kuris ir šandien gyvas, apjungdamas apie 100 daugiausia senesnę kartos tautiečių, susirenkančių kartą per mėnesį Weber's salėje. Šio rašinėlio autoriui pastaruoju laiku teko keletą kartų su velioniu kalbėtis ir stebėtis jo pulkia atmintim ir įdomiais pasakojimais bei labai originaliais išvedžiojimais iš praeties Amerikos lietuvių gyvenimo.

Trumpa pažintis nedavė galimybės plačiau pažinti šio šviesaus ir garbingo, retai jau besutinkamo tautiečio, kuris tikrai nenulstamai ir plačiai reiškėsi lietuviškame gyvenime. Tai buvo malonus, visados atviras ir tiesus bei doras, amžinos atminties žmogus, kurio labai ir labai pasigęs ne tik San Diego, bet ir kitur gyveną mūsų tautiečiai.

Tebus Jam lengva ilsėtis Kalifornijos žalių palmių pavėsy, o Jo mielai našlei šia proga giliausia užuojauta.

Kaimynas

SKAITYKITE IR PLATINKITE
VIENYBĘ

tojų skaičiaus. LB yra pretensinga ir mėgėta intrigas ir demagogija. "Tuščia statinė garsiau skamba"... Kiek užesio buvo sukelta dėl milijoninio fondo... O senieji išieviai besikuriančiai Lietuvos valstybei greit surinko arti 2 milijonų dolerių...

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: *Pplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Chicagos Liet. Agronomų s-ga rugsėjo 16 d. ruošia išvažiavimą į agr. Galinio ūkį, Rt. 1 Bell Rd., Lemont, Illinois.

J. ir V. Dijokai persikėlė gyventi iš Argentinos į Chicago ir apsisistoję pas Šimučius.

A. Santaras, agronomas, tarnybos reikalais išvyko į Georgiją ir N. Caroliną.

Dr. A. ir Iz. Vileitai, gyvena River Edge, N. J., atostogaudami po vakarnius kraštus, buvo užsukę į Chicagojį.

Dr. A. Zavistas, chemikas, yra paskirtas General Electric Co. cheminės laboratorijos vedėju Louisville, Ky. Dr. Zavistas yra gimęs ir augęs Chicagoje.

R. Leilonis-Turner yra pakviesta dėstyti vokiečių kalbą Morton East vid. mokykloje Cicero, Ill.

Chicagos Lietuvių Opera šį sezoną ketina pastatyti dvi populiarias operas: "Pajacai" ir "Kavalerija rustikana".

A. Wells, lietuvis teisėjas, kandiduoja į Civic apskrities aukštesnįjį teismą.

Prof. A. Varnas, dailininkas, praleidęs Nebraskoje mėnesį atostogų, sugrįžo į Chicagojį.

V. Monkus, ilgą laiką dirbęs Railroad Co., tapo paskirtas darbuvietyje prižiūrėtojas.

Julius Vepstas, ramovėnas, balfininkas ir daugelio kitų organizacijų narys, išsilaužė šonkaulius nelaimingame atsitikime. Keletą dienų teko pagulėti ligoninėje. Grįžęs iš ligoninės, bevažiuodamas automobiliu, pateko į judėjimo sukurti, kuriame vėl buvo sužalotas, o mašina sumalta į šipulius.

Adolfas Orvidas yra pakviestas dėstyti matematiką Chicagos šv. Ritos gimnazijoje.

J. Kuprionis, profesorius, atvykęs Chicagon, po ilgos kelionės po Kanadą, susirgo ir yra paguldytas šv. Antano ligoninėje.

Iz. Motekaitienė, solistė, šios vasaros atostogas praleido Palangos vasarvietėje Montrealyje, kur buvo nuvykusi iš Chicagos pas Blauzdiūnus.

Inz. Miklovas, dabar gyvenęs Chicagoje, ne per seniausiai atvykęs iš Lietuvos, pakviestas su paskaita į Montrealį.

Dr. A. Sennas, profesorius, lankėsi Chicagoje. Buvo užsukęs Pasauliniame Lietuvių Archyve, rinkdamas medžiagą apie Vilnių ir Klaipėdą.

Ona Muliolienė, liet. operos mecenatė, buvo nuvykusi į Clevelandą dalyvauti mirusios giminaitės Saukevičienės laidotuves.

Aldonos Valeišaitės ritminės gimnastikos ir išraiškos šokių studija pradeda darbą rugsėjo 5 d. Jaunimo Namuose. Bus dirbama vakarais.

R. Povilaitis, dantistas, atidarė gydymo kabinetą California Medical Center, 2751 W. 51st St. Chicagoje.

Chicagos liet. operos choras repeticijas pradeda rugsėjo 7 Jaunimo centre.

B. Ringailaitė, studentė iš Kolumbijos, ištisą mėnesį svečiavosi Chicagoje ir savaitę New Yorke. Rugs. 21 d. grįžo į Bogotą.

J. Junkerytė iš Melrose Park, Chicagos, laimėjo stipendiją ir išvyko į Europą gilinti žinių germanistikoje.

Antano Ruko parašyta Juozo Adomaičio - Šerno biografija jau spausdinama.

Kun. Simonas Morkūnas, Sioux City, Iowa, lietuvių šv. Kazimiero par. klebonas, savo 60 metų amžiaus sukakties proga paskyrė tūkstantį dol. Lietuvių Fondui. Sukaktuvininkas yra uolus kunigas ir visuomenininkas, ypatingai sėkmingai dirbęs socialinės globos srityje Lietuvoj, būdamas Kauno Prisikėlimo bažnyčios vikaru, gi šiame krašte vadovaudamas lietuvių šv. Kazimiero parapijai.

Solistė M. Kriškauskienė, kurios rečitalis Chicagoje įvyks š. m. gruodžio 9 d.

Kasselio liet. gimnazijos suvažiavimas

Rugsėjo mėn. 1 d. į Lietuvos Vyčių salę Chicagoje buvo susirinkę apie 100 asmenų — Kasselio liet. gimnazijos buvusių mokinių bei mokytojų ir svečių. Čia matėsi žmonių iš įvairių Š. Amerikos vietovių, tik patys chigagiečiai kažkodėl šiame suvažiavime nebuvo labai gausūs.

Iš Harrison, N. J., buvo atvykęs pirmasis gimnazijos direktorius inž. Stasys Skurvydas, kuris čia atgaivino susirinkusiųjų prisiminimus apie gimnazijos steigimą, jos vargus bei džiaugsmus.

Taip pat dalyvavo ir daugiau buvusių mokytojų — dr. Gaižiūnas, Em. Natkevičienė, Vaclova Jonauskienė (dabar Orvidienė), Ralkevičiūtė ir kt. Dalis mokytojų, kurie negalėjo suvažiavime dalyvauti, atsiuntė sveikinimus. Iš tokių paminėtini G. Kalvaitytės-Puodžiūniūnienės ir J. Miškino sveikinimai.

Mokinių čia matėsi iš gana tolimų vietų: Ilona Gražytė (iš Montrealio), Laimutė Tvarčūnaitė ir Kęstutis Tvarčūnas (iš Philadelphijos), Valentinas Melinis (iš Newark, N. J.), Remigijus Melinis (iš Union, N. J.), Algis Vaičiūnas (iš Philadelphijos), Laimutė

Inž. Stasys Skurvydas, pirmasis Kasselio liet. gimnazijos direktorius.

Drazdytė-Antanelienė (iš Omahos), V. Gužulaitis (iš Denver, Colo.) ir kt.

Minutės atsisojimu buvo pagerbti žuvę ar mirę mokytojai. Pažymėtina, kad žuvusiųjų patį nelaimingiausią yra gimnazijos II-ji abiturientų laida, iš kurios tarpo jau yra išsiskyrę 2 asmenys — Robertas Mandekis ir Algimantas Navikėnas.

Programai vadovavo Vilijus Juška. Suvažiavusieji turėjo progos atgaivinti prisiminimus apie gimnazijoje praleistas dienas, pabendrauti, pasilinksmiti.

E. S.

Pakštienė dėkoja

Lietuvių Moterų Atstovybės Washingtono Klubui priklauso mano nuolankiausia ir nuoširdžiausia padėka už suteiktą pagalbą "Gintarėlei," išleidžiant ją anglų kalba (Amberella).

Mano mielių sesių didelis pritarimas, malonūs pažadai propaguoti Amberellą padarė mane ir davė vilties išleisti mūsų žvejų legendą angliškai. Taip pat sukėlė manye neužmirštamo dėkingumo jausmą: ir dabar stovį prieš akis mieli, užsidegę veidai ir bičiuliški raginimai "nepaleisti plunksnos".

Dėkoju už parodytą jautrumą ir už tikrą supratimą mūsų vaikų spaudos reikalo. Taip pat už suteiktą man finansinę paramą, o ypač už "knygnešišką" talkininkavimą, platinant Amberellą.

Visų nuoširdumu dėkoju taip pat New Yorko klubui už finansinę paramą ir išplatintą knygą ir kitems klubams, prisidėjusiems prie platinimo talkos.

J. Narūnė-Pakštienė

* Kursai motinoms ir atskiri kursai mergaitėms, norintioms daboti vaikus (baby sitters), buvo suorganizuoti Montessori d-jos šią vasarą. Kursus mergaitėms pravedė M. Varnienė, motinoms — D. Petrutytė. Kursų užbaigimo proga įvyko išvažiavimas Marijonų seminarijos sode rugs. 26 d. Ta pačia proga buvo pasveikinta M. Varnienė gimtadienio proga.

* Irena Stašaitytė-Borgoni, drabužių kūrėja (designer), baigusi studijas Pietų Amerikoje, paruošė originalius drabužius Montessori D-jos rengiamai tradicinei madų parodai spalio 21 d. Antrą madų demonstravimo dalį sudarys vaikų drabužėlių demonstravimas. Šiuos drabužius siūva pačios mamytės.

PASKUTINĖS ŽINIOS APIE DIVIDENDUS

4 1/4% METUS

Visa rata numatoma už metų ketvirtį, prasidėjusį š. m. liepos 1 d. su tolimesniu patenkinamu pelnu. reguliariu metinių dividendų plus 1/2% specialiu dividendų už inestus pinigus už keturius metų ketvirčius prieš dividendų periodą prasidedant.

Apskačiuojama kas metų ketvirtį nuo inestimo dienos.

Jūs galite įsigyti nebrangią SAVING BANK GYVENIMO APDRAUDĄ. Užsiekite ar rašykite dėl informacijos. Jūs nieko neįsipareigojate ir niekas Jūsų netrukdy.

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK Incorporated 1860

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"

Central Office: 539 Eastern Parkway Broadway Office: 135 Broadway Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road and Jerusalem Avenue

Member, Federal Deposit Insurance Corp.

DIDŽIULIS, NUOTAIKINGAS, TRADICINIS

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

RADIJO PIKNIKAS

rengiamas NEW JERSEY LIETUVIAMS, įvyks

Sekmadienį, 1962 m. Rugsėjo - Sept. 9 d.

ROYAL GARDENS PARKE ir SALĖJE
990 E. HAZELWOOD AVE., RAHWAY, N. J.

Pikniko pradžia 1:00 val. p.p. • Programa — 5:00 val. p.p.

Šokiai nuo 4:00 val. p.p. iki 10:00 val. nakties

— Įėjimas \$1.00, ženkliukas 25¢ (auka Radijo Fondui) —

Programoje:

- Lietuvės gražuolės rinkimas išrinkti "Mrs. Lithuania, 1962"
- Šokimo varžybos

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT — Visus maloniai kviečiame!
Jokubas J. Stukas, Direkt.

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$23.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiamo: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00. for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Maskvos kolonializmui bei paprašytų talkos tarptautiniame JT forume iškelti Lietuvai tebedaromą skriaudą. Toks pobūvis būtų ypač svarbus dabar, nes Kanados premjeras Diefenbakeris, matyt, yra pasiryžęs iškelti šioje JT sesijoje sovietų pavergtos Rytų Europos klausimą ir pareikalauti laisvų rinkimų. Mūsų Kultūros Kongresas, sakoma, kainuosiąs per \$9,000. Bene tiksliau būtų buvę tuostūkstančius mūsų siūlomam pobūviui suruošti? Nors amerikiečiuose girdisi aštrios kritikos balsų, bet naujos išsilaisvinusios valstybės JT pasitiki, kadangi audringoje tarptautinėje jūroje, kaip Calvocoressi pasakoja, kur pučia žiaurūs Rytų ir Vakarų vėjai, joms čia prieglobstis, proga politiškai subręsti ir savo žodį tarti. Ar turime išminties bei dinaminės drąsos tą žodį mums palenkti? Čia plati dirva mūsų dinaminei politinei veiklai!

Kiekvienas į Laisvę žurnalo numeris primena "A Broken Record" plokštelę: tas pačias temas tie patys žmonės tais pačiais žodžiais kiekviename nr. kartoja. Istorija jau, rodos, žingtelėjusi pirmyn, bet žurnalo redakcija ir bendradarbiai pasiliko vietoje. Įdomiausias vėliausio nr. rašinys yra M. Musteikio 1961 m. kultūrinio gyvenimo apžvalga okupuotoje Lietuvoje. Sprendžia: "Ir šiuo kartu nepastebima ko nors džiugesnio. Tik tose gyvenimo srityse, kur patys lietuviai dar gali ir pajėgia šiek tiek rodyti iniciatyvas, dar galima justti, kad lietuviai kultūrininkai stengiasi išlaikyti savitą lietuvišką, bent ne rusišką veidą." Kadangi žvalus Musteikis nei vieno tokio reiškinio neįvardina, skaitytojui neaišku, kuo jis tą savo išvadą remia.

Dramoje, operoje, balete, muzikoje, parodose, kine, sukakčių minėjimuose, knygoje Musteikis nieko džiugesnio nepastebi, nors, pavyzdžiui, dramos srityje sako veikalus statę: Vilniaus Valstybinis Akademinis Dramos Teatras (5 naujus veikalus), Kauno Valstybinis Dramos Teatras (4 nauji), Kauno Valstybinis Muzikinis Dramos Teatras (1 naujas), Šiaulių Dramos Teatras (1 naujas), Panevėžio Dramos Teatras (3 naujus), Klaipėdos Dramos Teatras (4 naujus), Mariampolės (3 naujus). Jau vien Dramos Teatrų skaičius įspūdžio daro (kiek Amerikoje turime?), o 18-kos (senųjų neskaitant) naujų veikalų, savų ir verstinių pastatymas, visgi, pareikalavo išlavintų vaidintojų, režisierių, scenos įrengėjų, na, ir publikos.

Okupuotos Lietuvos kultūrinį gyvenimą stebėti mums reikia labai akilių ir blaivių akių. Musteikis sprendžia: "Turinys beveik visas jau rusiškai sovietiškas, tik kelią galutiniškumui pastoja lietuvių kalba." Ne jau jis tuo nori mums įkalbėti, kad lietuviško kultūrinio gyvenimo Lietuvoje jau nėra, klesti tik lietuvių kalba vaizduojamas rusiškai sovietiškas? Už ką gi, tad, mes kovojame, jei Lietuvoje jau nieko lietuviško nebėra?

Ruso okupanto kalėjimus ir Sibirą iškentėjęs poetas Inčitra Vilniuje naujame eilėraštyje rašo apie liaudį (reiškia, Lietuvą):

Leisk priartėti ir niekad nesiskirti,
Vaiku tavuoju būti, ne svečiu,
Tave regėti — tiesą, taurią, tvirtą,
Nes tu, — gyvybės nuostabios pūna!

Iš Vilniaus baroko, per Hamburgo barakus iki Los Angeles palmių prieglobscio

(KUKLŪS ŽODŽIAI MYKOLO BIRŽIŠKOS ATMINIMĄ PAGERBIANT)

AL. GIMANTAS

Didžiu suskaupimu išseivija gedi prof. Mykolo Biržiškos. Dar vieno stipraus lietuviškojo ažuolo netekome ir su balme ir neviltingai klausime — kas bus sekantis?

Paskiausių keletos metų laikotarpyje, Mirties Angelas itin pasidarbavo lietuviškosios inteligentijos tarpe. Nuostoliai dideli, sunkiai aptariami, dar sunkiau išmatuojami. Virsta lietuviškieji galiūnai, ir niekas nežino, kas juos pavaduos, kas užims jų vietą ir ar išvis bus tinkamų ir pasiruošusių asmenybių pasitraukusiųjų vieton... Tai rimta ir labai reali šios dienos problematika.

Sviesūs prisiminimai gaubia Myk. Biržiškos asmenį. Rods, šlandien matal, kaip jis savo smulkia žingsnute skuba į paskaitas Pabaltijo Universitete. Punktualus, niekad nevēluojantis. Ankstyvas. Kaip taisyklė, jo paskaitos visados būdavo pačios pirmosios. Kai kurie studiozai dėl to raukydavosi, girdi, per anksti, retkarčiais, viens kitas pramigdavo, bet nė vieno karto neprimigo, niekad į paskaitą nepavėlavo profesorius.

Ar auditorijoje sėdė 18 ar 12, ar kurioje paskaitoje tik du klausytojai, jis visados būdavo vienodas ir tuo pačiu rūpestingumu pravedavo savo paskaitas. Pasitalkydavo, kad vienas kitas studentas nepakankamai atidžiai klausydavosi, gal netoliese sėdinčiai kolegei akį bandydavo pamerkti, bet, profesorius Myk. Biržiška, niekad neduodavo jokių pastabų, jis leisdavo suprasti, kad gerai matas, kas vyksta, bet susilaikydavo nuo bet kurių komentarų.

Ir tie "vaistai" tikrai padėdavo. Jaunuolis pats susiprasdavo negerai daras, pasitalkydavo, stengdavosi daugiau neįželsiti savo profesoriaus. Už tai ir dėl visų kitų privalumų velionis studentijos tikrai buvo mėgiamas.

Arba, negali nesigėrėti jau tuomet vyresnio amžiaus sulaukusių profesoriumi, kuris, vos išgirdęs šauksmą atvykti ir dirbti lietuviškojo jaunimo labai Pabaltijo Universitete, buvo vienas pirmųjų atvykusiųjų.

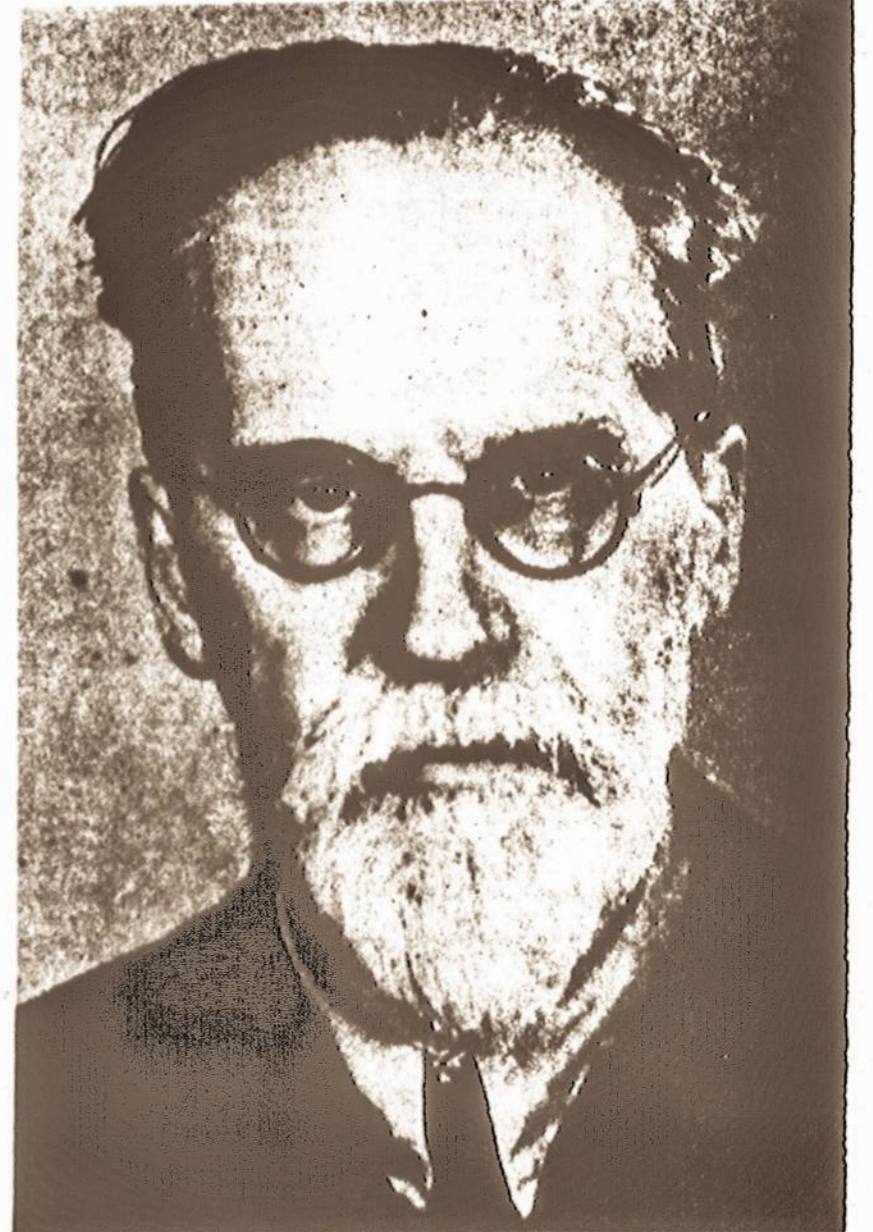
Tuo tarpu, deja, buvo visa eilė Lietuvos universitetų mokojo personalo narių, kurie geriau velijo likti stovyklų vadovais, komitetų pirmininkais ir nepanoro savąja patirtimi, savo žiniomis dalintis su mūsų akademiniu jaunimu.

Hamburgas, tiesa iš karto tegalėjo pasiūlyti tik papuvusius barakus, kurie galėjo išgąsdinti nė vieną, norintį patogesnio gyvenimo, bet tie barakai visiškai neišgąsdino, prof. Myk. Biržiškos.

Tuo metu ir gimė gana populiarus velionio sudarytas posakis "nuo Vilniaus baroko, iki Hamburgo barakų!" Turėjo minty Vilniaus ir Pabaltijo universitetus.

Kartą profesoriumi teko keliauti per amerikiečių zoną ir grįžti atgal į Hamburgą. Tuomet, kaip ne vienas prisimena, zonų sienos, kontrolės, formalumai, buvo labai panašūs į Berlyno sieną. Grįžęs, pasakojo pasipiktinęs amerikiečių kareiviais — sargybiniams, labai nekultūringai, nemandagiai tikrinusiems visus traukinio keleivius, jų tarpe ir mūsų profesorių.

Esą, kai jis būvęs paklaustas užsiėmimo ir pasakęs, kad esąs Pabaltijo Universiteto profesorius (tas buvo įrašyta ir keltone leidime), kareiviai pradėjo tyčiotis iš, jų ma-

Velionis Mykolas Biržiška

nymu, nelabai profesoriškai atrodančio asmens. Šlaip jau, greitomis jo nuomonė apie amerikiečius gerėjo, nes, esą, iš keletos išsišokėlių negalima juk spręsti apie visą tautą!

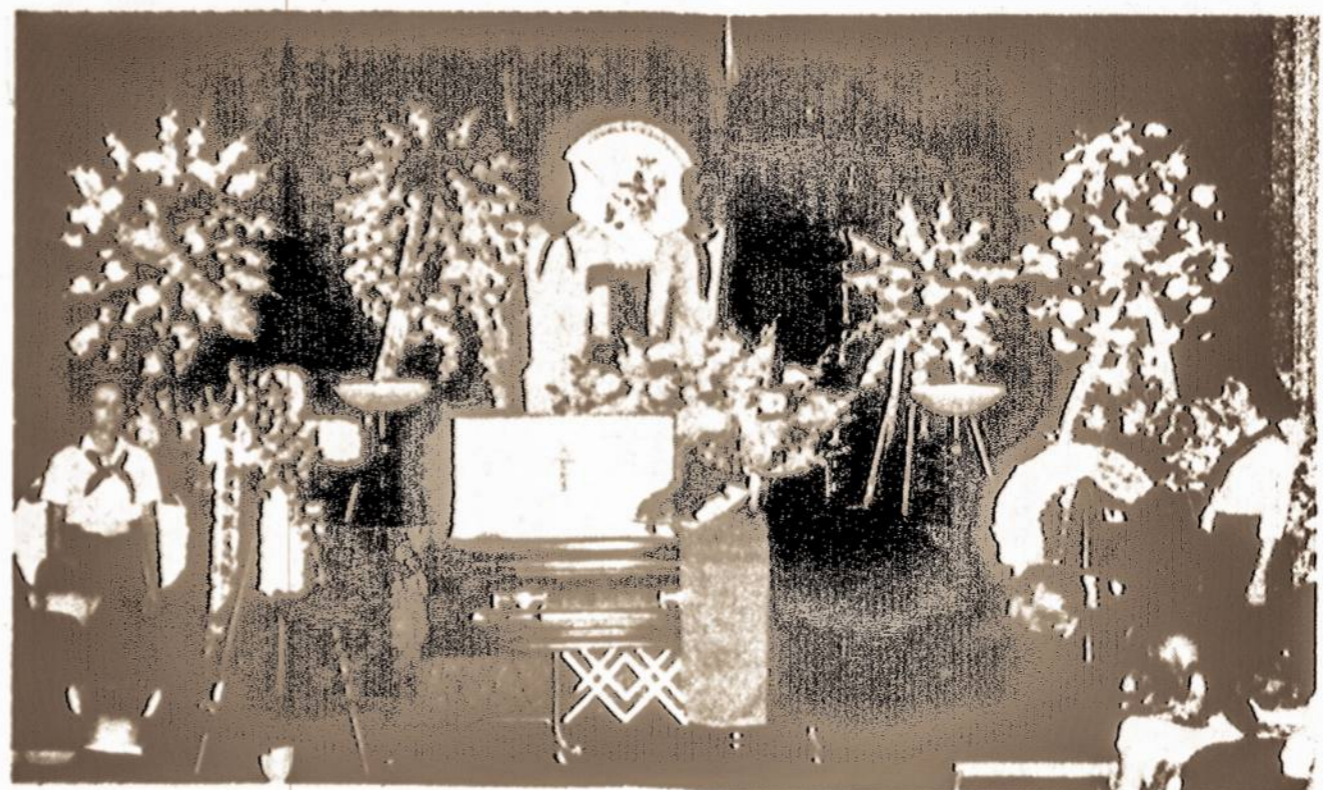
Tiesą sakant, jis pats sąvęs niekad nemėgdavo vadinti, tituluoti profesoriumi. Kartą, pasakojo, jis buvo užsirūstinęs ant vieno laikraščio redaktoriaus, kuris be jo leidimo, po vienu rašiniu, prie pavardės pridėjęs ir žodelytį "profesorius".

Laikraščio redakcijos tikrai gali ir šlandien patvirtinti, kad prie savo atsiųstų rankraščių jis pasirašydavo tik Mykolas Biržiška, ir, jei prie to atsirasdavo dar priedelis "prof.", tai jau buvo pačių redaktorių pridėta, be rašinio autoriaus žinios ir sutikimo.

Velionis visada pasižymėjo dideliu optimizmu ir nepaliaujamai tikėjo Lietuvos prisikėlimu. Jis visad tvirtindavo, kad dar ir jis sulauksiąs laisvės rytmečio. Tuo entuziazmu užkrėsdavo ir savo klausytojus, pažįstamus.

Likimo ironija, deja, lėmė užmigtį, nors ir svetingame, bet svetimame palmių prieglobsty. Regis, Vilniaus Rasų kapinės, priglaudusios visą eilę mūsų tautos patriotų, dar turės kiek palaukti, kol prof. Mykolo Biržiškos žemiškieji palaikai ras amžiną ramybę ir poilsį Vilniaus kalnelių smėlyje, kurį velionis taip didžiai mylėjo, taip nuostabiai prie jo buvo prisirišęs.

Vilniaus universiteto istorija vėl savo puslapiuosna įrašys dar vieno savo mirusio rektorius vardą. Vargiai tai įvyks šlandien, bet, mirusieji yra kantrūs, jų nesalaisto joks laikas. Palauks tuomet ir Myk. Biržiška, šlandien radęs Ramybę Viešpaties, kuriuo jis giliai tikėjo, globoje.

Los Angeles lietuvių skautų garbės sargyba prie prof. M. Biržiškos šv. Kazimiero parapijos salėje. L. Kančausko nuotrauka

Lietuvos Atstovas J. Kajeckas (dešinėje) ir pasiuntinybės patarėjas dr. St. Bačkis. J. N. Tysliavos nuotrauka

JIS YRA LIETUVOS ATSTOVAS

Didybės manijos kankinamas, Bronys Raila vienoje savo paskutinių "akimirų" Dirvoje rugp. 24 d. su pasigardžiuoju užgaulioja žmones, kuriems tenka dirbti dar užsilikusiose Lietuvos diplomatinuose posteose.

Sį kartą savo nešvankų sarkazmą įsiai yra nukreipęs į Lietuvos atstovą Washingtono J. Kajecką ir su juo kartu patarėjo pareigose dirbantį dr. St. Bačkį.

Pirmajam "tenka" iš Railos už einamas pareigas Washingtono, o antrajam už eitas pareigas Paryžiuje, kur jis sugebėjo atstatyti nors šesėjų nepriklausomos Lietuvos atstovavimo po to, kai jis ten buvo jau visiškai pamirštas.

Ir už ką gi tas sarkazmas? Gi už tai, kad jie vadinas ar vadinosi Lietuvos atstovais, kai jie kaip lietuviai dalinasi žiniomis su lietuviais visuomenėje.

Raila savo "akimirkoje" kalba apie diplomatinis titulus, išrasdamas net tokį dalyką, kaip Lietuvos diplomatinę teisę, titulu klausimą tvarkant.

Raila tame savo rašinyje daro ir kitas klaidas, tyčia neminėdamas visų aplinkybių apie tuos dalykus, kurie jam pačiam nemalonūs. Bet tegul jis šiuo klausimu tuo tarpu būna nepaliestas ir tegul raminaisi tuo, kad jau visi viską bus pamiršę...

Bet šiuo atveju "akimirų" autorius, atrodo, galėtų jau žinoti ir suprasti, kad J. Kajeckas ne tik moraliniai, bet ir juridiniai yra Lietuvos atstovas su tuo titulu, kuris yra užrašytas Valstybės Departamento dokumentuose, nes kiekvienas atstovas, nežinantis kurio titulu jis akredituotas, yra atstovaujamos valstybės atstovas arba tos valstybės diplomatinės misijos šefas.

Tokiu yra ir J. Kajeckas, Lietuvos atstovas su visomis teisėmis, kurias numato tarptautinė teisė.

Rašydamas Valstybės Departamentui oficialų raštą, Lietuvos atstovas vartoja savo techniška diplomatinį titulą, bet, kreipdamasis į lietuviškąją visuomenę, jis gali ir turi pilnutinę teisę vartoti Lietuvos atstovo vardą, ir taip elgdamasis jis savo titulo neklasuoja.

Todėl Railos rašymas atrodo ne tik nerimtas, bet ir neatšakingas.

Reikia tik stebėtis, kad taip garsiai savo patriotizmą demonstruojanti Dirva ir pasauliui skelbianti, kad ji kovoja už Lietuvos nepriklausomybę atstatymą, tokiam rašiniui rado vietos savo puslapiuose.

To rašinio tikslas visiškai aiškus — kiek galima labiau lietuvų akyse nuvertinti mūsų

diplomatinius atstovus, kad eventualiai, jei kokie nelabai vėjai papūs, lietuviai per daug nesijaudintų, jei ta įstaiga taptų ir uždaryta.

Šitaip tegalėtų rašyti tik okupanto agentas, o ne rezistencijos monopolį besisavinančiųjų dvasios vadas.

Mums rašo

Mačiau Vienybėje ir kituose laikraščiuose žinią, kad Helsinkio jaunimo festivalyje (komunistų organizuotame) JAV delegacijai priklausė ir vienas lietuvis.

Idomu, kaip jis ten pakliuvo, kokių tikslu važiavo, ir kokie jo įspūdžiai, ypatinai iš susitikimų su lietuviais iš anapus.

Gal jis galėtų per Vienybės puslapius savo įspūdžiais pasidalinti su mūsų visuomenėje.

ALD. KLEVAITĖ

Brooklyn, N. Y.

RUGSĖJO AŠTUNTOJI

POVILAS DIRKIS

Rugsėjo aštuntoji yra Vytauto Didžiojo karūnavimuisi nuskirta data, kuri lietuvius jungia su senąja istorija, su Lietuvos valstybe, prasidėjusia pirmuoju Lietuvos karaliumi Mindaugu prieš 750 metų ir pagarsėjusiais kunigaikščio Kęstučio žygiais, nustebinusiiais tų laikų Europą.

Rugsėjo 8-ji yra svarbi ir tuo, kad ji iš istorinių gelmių iškelia Lietuvos politinės apimtės didingumo ir valstybinio supratimo simbolį — politiką ir karį strategą — Vytautą Didįjį.

Rugsėjo 8-sios data sukasi apie vieną garbingiausią Lietuvos kunigaikštį Vytautą, jo sumanumus, energiją, didvyriškus žygius, pasiekusius tos didybės, galios ir garbės lietuvių tautai, kad tų laikų Europoje nebūvo galingesnės valstybės, kaip Lietuva.

Tais laikais karūna buvo pats didžiausias įvertinimas valdovams už jų darbus. Dėl to jie visomis išgalėmis siekė karūnos.

Vytautas Didysis, nors buvo pilnai to vertas, bet nesiveržė, kaip sako kronika, prie tos garbės. Jam tas reikalas iškilo 1429 m. Lucko suvažiavime, kai buvo pripažinta, kad jam karūna priklauso ir kad jis tur

buti paskelbtas Lietuvos karalium.

Su tuo pripažinimu sutiko ir Lenkijos karalius Jogaila, nors gerai suprato, kad Vytautui uždėjus karūną, būtų nutraukti visi ryšiai su Lenkija ir Lietuva taptų nepriklausoma valstybe. Šiam istoriniam faktui įvykdyti buvo numatyta net data — 1430 m. rugsėjo 8 dieną, kuriai Vytautas ir pats ruošėsi.

Deja, skirtingai kaip Lietuva neatvežė imperatoriaus Zigmanto pasiuntiniai, kurie prie prūsų ir lenkų sienos buvo sulaukyti ir net primušti, o karūna dingo be žinios.

Dėlto karūnavimas ir negalėjo įvykti. Jis buvo nukeltas vėlesniam laikui. Tačiau Vytautas Didysis kitos datos taip ir nesulaukė, nes spalio 16 d. įjodamas su Jogaila, tarp Trakų ir Vilniaus nukritęs nuo arklio, susižeidė ir spalio 27 d. mirė.

Kai svečiai iš kitų valstybių suvažiavo į karūnavimo iškilmes, Vytautas jau buvo miręs.

Rugsėjo 8-ji iškelia eilę išdėmėtinų klausimų, tarp kurių svarbiausiais tekėtų laikyti: o ką gi Vytautas turėjo, sėdėdamas kryžuočių nelaisvėje ar lenkų kalėjime? Kokia kaina jis pirko savo ir Lietuvos laisvę ir kokia kaina perka tariamieji

prieš karą jokios krautuvės nebuvo; toj krautuvėj yra šis tas pirkti: bent degtinės, degtukų, muilo, peilių, daigų, indų.

Visiems žinoma tiesa, kad kolchoznikai skurdžiai gyvena, bet badu nemiršta ir Lietuvoje cinga neserga; jie turi tokį gyvenimo standartą, kokį mes turėjome DP stovyklose Vokietijoje: jiems siuntiniai iš Vakarų labai praverčia, bet ir kas jų negauna, badu nemiršta, kaip kad mirė deportuoti žmonės Vorkutoje, Igarkoje, Lenos upės deltoje karo metu.

Lietuvoje keliai niekad nebuvo tokie, kaip Vokietijoje ar Amerikoje, bet dabartinėje Lietuvoje yra platus autobusų linijos tinklas; jei keliai būtų tokie prasti, apiešti, duobėti ir tiltai sulūžę, kaip kad Dan Kuraitis sako, tai motorizuotas susisiekimas būtų negalimas.

Be to, daug žmonių turi motociklus, o tiems irgi reikia pakenčiamų kelių ir nesulūžusių tiltų. Neseniai vienas mūsų laikraščių paskelbė lėktuvų kursavimo tvarkaraštį Lietuvoje, kuriame, tarp kitko, pasakyta, kada iš Kauno skrenda keleiviniai lėktuvai į Panevėžį — Skapiškį ir Rokiškį.

Jei S. Narkėliūnaitė savo reportaže būtų paskelbusi, kad Skapiškyje ir Rokiškyje yra civiliniai aerodromai, kad galima reguliariai skristi iš Rokiškio į Skapiškį, iš Skapiškio į Panevėžį, tai mes jos raštu "New Yorkas - Vilnius ir atgal" būtumėm dar labiau pasipiktinę...

Aplamai imant, komunos ir kolchozai labiau tinka kaliniams ypač kacetuose, negu puslaisviems žmonėms, bet, kritikuojant sovietų režimą, reikia šaltumo, objektyvumo ir supratimo, kad ne viskas prie jo "limpa".

Daug išėivių susirašinėja su Lietuva ir iš gaunamų laišku ir nuotraukų susidaro vaizdą apie jos žmonių gyvenimą, tad, rašant apie Lietuvą, reikia kontroliuoti savo žodžius ir posakius, reikia "suvesti galą su galu", kitaip tokie raštai neturės žmonių pasitikėjimo; aš, pvz., neskaityčiau Dan Kuraičio knygos apie dabartinę Lietuvą, o smalsiai skačiau H. Tautvaišienės — "Tautų kaplnyną", nors jo antraštė neatitinka turinio, ir S. Narkėliūnaitės — "New Yorkas - Vilnius ir atgal".

* Patlems mažiesiems skaitytojams išleistas Lietuvoje rašytojos S. Tomariūnės, Amerikoje gyvenančios, pasakų rinkinys "Pasakų sparnai." Knyga 94 psl., 15,000 tiražas.

Dan Kuraitis suklupo...

JUOZAS GOBIS

Dan Kuraitis ėmė "keisti veidus" — jam Vilniuje komunistų pareigūnai prikišo "du veidus", o jis, grįžęs į Ameriką, parodė dar ir "trečią".

Savo knygelėje "Anapus geležinės uždangos" jis pakritikavo gyvenimą už geležinės uždangos ir visdėlo vėl nuvažiavo į tą "pragarą", bet šįkart sovietiniai pareigūnai priverstė Dan Kuraitį retirootis: Jis Tiesoje išgyrė Vilnių, tą viešbutį, kuriame buvo sustojęs, sveikus, tvarkingai apsirengusius, malonius Vilniaus žmones, atgailaujamu tonu atsiprašė režimą ir padėjo jam už įleidimą į Vilnių, už restauruotos Trakų pilies parodymą ir už nuvežimą pas gimines, o grįžęs į Ameriką, Dan Kuraitis spaudai pareiškė, kad, "jeigu kalbėt apie pragarą, tai jis dabar yra Lietuvoje".

Tai yra retoriškas posakis, kuris gyvenusiems sovietiniame režime nieko naujo neatskleidžia. Pragariškumą įtikinamai ir objektyviai atvaizduoja H. Tautvaišienė savo knygoje "Tautų kaplnynas Sibiro tremtyje".

Dan Kuraitis nieko pragariško Lietuvoje nematė. Pragariškai Lietuva atrodo, kai jos gyventojai masiškai buvo deportuojami ir kai ėjo partizanų karas su komunistais ir rusais okupantais.

Dabar to nėra. Dabar legalima kalbėti apie moralinį pragarą, apie totalinį smurtą žmonių sąžinei, ypač tikinčiųjų žmonių sąžinei.

Prieš važiuojant į Lietuvą, Dan Kuraičiui reikėjo gerai išsikalbėti su sovietiniame režime gyvenusiems lietuviams ir praktiškai pažįstaniais tą režimą bei jo dvasią.

Jei Dan Kuraitis manė, kad galima viešai Sovietų Sąjungą išpeikti, iškritikuoti ir po to vėl važiuoti ir būti maloniai priimtam, tai tuo parodė savo naivumą, totalitarinio režimo nesupratimą.

Ne vien Sov. Sąjunga, bet ir tokia Argentina nemėgsta, kai yra viešai peikiama, ir peikėjams antrą kartą neduoda vizos.

Dan Kuraitis, parašęs Sov. Sąjungai nemalonią knygą, turėjo susilaukti nuo antros kelionės; tuokart nebūtų reikėję išsigąsti, teisintis, atsiprašyti ir dėkoti, o parvažiavus į JAV vėl nesąmones rašyti, sau pačiam prieštarauti.

Jis spaudai pasakė trumpai drūtai: — "Kaimiečiams nėra ko pirkti ir nėra ko parduoti."

Pasakyta per griežtai. Mano gimnaitė, pvz., yra krautuvės vedėja tokiaime kaime, kuriame

šiuo dienų politikai? Ar ši diena daugeliui vaduotojų neprimena, kad jie Vytautą Didįjį pamiršo, o tikros lietuviškos dvasios visai nepažįsta?

* Mūsų Vaikas" yra naujas Montessori d-jos išleistas leidinys, skirtas Maironio metams paminėti. Leidinys neperiodinis, susideda iš 44 psl., viršelis darytas dail. A. Varno, redaguoja S. Vaišvilenė. Leidinį galima užsisakyti šiuo adresu: "Mūsų Vaikas," 7724 So. Albany, Chicago, Ill., prisilunčiant auką \$1.00.

* Profesoriaus A. Paplauskas-Ramūnas, dirbęs Ottawos U-to, Palyginimojo Auklėjimo Centre, kreipėsi į Tarptautinę Montessori d-ją, prašydamas informacijų, kurios įgalintų jį skleisti Montessori sistemą Kanadoje. Šią žinią paduoda Tarptautinės Montessori d-jos biuletenis "Communication" 1962 m. nr. 2.

* I Lietuvių Fondo pilnateisųjų narių šeimą įsijungė dr. Vytautas Musonis, gyvenantis Markham, Ill. ir dr. Leonardas Plechavičius iš Yonkers, N. Y. Abu įnešė fondo sąskaitą po šimtą dolerių.

VYTAUTAS DIDYSIS

PAŽADĖJO JIS HIMNĄ SAULEI

VYTAUTAS LANDSBERGIS, Vilnius

(Vytautas Landsbergis yra arch. Vyt. Landsbergio-Zemkalnio sūnus, Pedagoginio Instituto Vilniuje muzikos dėstytojas, TV centro muzikos populiarizuotojas ir vienas Čiurlionio žinovų. Pateikiamas rašinys tilpo 1962 m. bal. Moksleivio nr. Rašinys dabar nežymiai papildytas.)

Žmogus laiko rankose saulę... Tviskantį kamuolį, spinduliuojantį šviesą, šilumą, didžiausią žemės gėrį. Ir žmogus, jo veidas užmerktomis akimis, rodos gerte geria, it augalas, tą šviesą, tą jaučiamą gaivia šilumą, rodos, pats švyti tuo džiugiu siekimu, išreikštu nebe tiek judesiu, kiek vidine pastanga, viltimi ir gėrėjimusi. Tai žinomas M. K. Čiurlionio paveikslas "Bičiulystė".

Salomėja Nėris atkūrė jo poetinį įvaizdį kiek kitaip: "Draugystę savo tau kaip saulę, kaip šviesų ilgesį nešu," bet abiejų mintis ir tiesa viena — juk ir nešdama "savo tau", ir stokodama pati, taip visada eina žmogaus širdis, ieškodama kitos širdies, ieškodama kitos širdies, ieškodama kažko gero, patikimo ir gaivaus, tarsi paties gero ir gyvybės šaltinio — Saulės...

Galima pasakyti, kad Čiurlionis priverčia susimąstyti kone kiekvieną, ir kone kiekvieną vis kitaip; todėl, kad be galo turtingas Čiurlionio vaizdų ir minčių pasaulis, o taip pat įvairūs buvo ir jo kūrybiniai ieškojimai.

Serkšno žaidimas ir melsvas sniego švitėjimas žiemos naktį paprastą pilką medelį paverčia užburta žvakide. Tamsus kalvoto kranto siluetas su dviem vandeniu atsispindinčiais žiburėliais — rodos, dažnai ką nors panašaus gali išvysti sutemose panemuniais — Čiurlionio paveiksle tarsi atgyja, virsta fantastiška būtybe, įsistebėjusią kažin kur giliu mįslingu žvilgsniu...

Nuo tos gamtos poezijos, nuo nuotaikos, žavios, įkvėpimo akimirkos ir palyginimo Čiurlionis ėjo tarsi dviem kryptim. Vienu atveju — į nuosekliai išplėtotą gamtos pasaką su siužetu ir filosofiniu apibendrinimu, pakylančiu iki taurios poetiškos simbolikos; kitu atveju — į dar labiau pabrėžiamą nuotaiką, į betarpišką gamtos muziką, pasitelkiant net charakteringas muzikai naujas tapybos priemones.

Tokia yra liaudiškais motyvais atauta vasaros svaja — debesų pasaka "Karalaičio kelionė." O "Pavasario Sonataj" perteiktas džiugus atbundančios gamtos nerimas, vėjo-pavasario šauklio dinamika; realiais medelių, upokšnių motyvais Čiurlionis kuria kone tikrą muziką, tarsi giliausią pavasario esmę žmogui.

ČIURLIONIO KOSMINIAI PAVEIKSLAI

Jei pažvelgsime į Čiurlionio kosminius paveikslus, tai ir ten rasime tą siekimą, sprendimų platumą — nuo kosminių "pasakų" Zodiako ženkluose iki visatos muzikos, skambančios "sferų harmonijos" "Žvaigždžių Sonatoje."

Ir visą šį taurų meną, jo turtingą įdėjinį ir tematinį ratą jungia vienas Čiurlionio jausmas; tai jo paties saulėtos širdies bičiulystė pasauliui, viskam, ką jis sutikdavo savo gyvenime ir savo stebuklingoje gamtoje. Aukščiausi kalnynai su aušros nutviekstomis viršūnėmis — jam tik pjedestalas žmogaus žygdarbiui, o snieguoto Kaukazo didybė ar Devdorako ledyno spindesys — tarsi vaikai

Druskininkų kurortas

ar mieli bičiuliai be kraštei Čiurlionio mellei. Taip kalba jis su gamta savo poetiškuose užrašuose:

"(Iš Krynicos)... Kodėl Kazbekėlis liūdnas? Ar per mažai blizga Tavo brangieji akmenėliai. Tu baltagalve Devdorakėle? Žiūrėk, saulė merkia akis, žvelgdama į du žydrius Tavo briliantus, o debesėliai baltina savo kaktas į Tavo snieginę suknelę. Tu mažoji mano karalaitė, Matai, aš jau esu senas, perėjau pražūtingo kelio per bedugnes galą..."

Arba

"...Ir prisiminiau aš tada, kad buvo laikas, kai pasaulis panešėjo į pasaką. Saulė švietė šimterlopal šviesiau. Milžiniški blizgančių rielešutų miškai stiebėsi tamsių ežerų pakrantėse ir, šlamant nuostabiems auksiniams lapeliams, lėkė bausis pterodaktylus, lėkė su nepaprastu triukšmu, degdama grėsme, ir dingo spindinčios valvorykštės dvylikoje spinduliu, amžinai stovinčių virš ramiojo okeano.

Tu atsimeni tuos laikus, mažiulėle? Atsimeni, tiesa? O tikrai. Neprieštarauki, tai matome iš Tavo akių, Tu maža mano Kazbekėle..." (1906)

M. K. Čiurlionis

ČIURLIONIS - MUZIKAS PROFESIONALAS

Čiurlionis buvo muzikas profesionalas, Varšuvos ir Leipzigo konservatorijas baigęs kompozitorius. Jis paliko mums pirmąsias lietuviškas simfonines poetas, styginį kvartetą, keliasdešimt chorinių ir apie tris šimtus forteplono kūrinių. Kupini įkvėpimo, originalūs Čiurlionio simfoniniai veikalai ir fortepijoniniai preliūdai verti skambėti bet kuriose koncertų salėse greta kitų tautų įžymiųjų kompozitorių muzikos. Tiesa, pusę šimtmečio išgulėję rankraščiuose, jie tik šiaudien spausdinami, tampa plačiau prieinami atlikėjui ir klausytojui.

Kompozitorius Čiurlionis harmonizavo liaudies dainas savo vedamiems chorams, 1909 m. išleido dainų rinkinį mokykloms. O greta kasdieninių savo darbų rašė muziką kuriai išgirsi ano meto Lietuvoj nebuvo nė galimybių. Tačiau jis rašė ateičiai, kuri kada nors įvertins ir jo — ankstyvojo apyaušrio darbininko — triušą.

"Norėčiau sudėti simfoniją iš bangų ošimo, iš šimtmetės girios paslaptingos kalbos, iš žvaigždžių mirksėjimo, iš mūsų dainelių ir mano be kraščių ilgesio..."

Taip skamba Čiurlionio simfoninės poemos "Miške" ir "Jūra", taip skamba ir jo paveikslai "Miškas," "Miško muzika," "Jūros sonata."

"Et, Geniuk, — raše sykį Čiurlionis draugui, — gaila, kad Tu nežinai, kas yra sugrįžti į gimtąjį kaimą. Jau tik varstas iki namų. Štai, tuoj už miško. Vėl girdi pušų kuždesį, tokį rimtą, tarytum tau kažką saktų. Nieko taip gerai nesupranti, kaip tą šlamesį..."

Kiekvieną vasarą jis taip skubėdavo tėviškėn, į savo gražiuosius Druskininkus. Čia jau laukdavo namai, šelma, laukdavo vingiuotasis Nemunas, vakarais skambančios dzūkų dainos, poilsis ir kūryba. Ir vaikystės prisiminimai, pasakos, senosios Reigrodės legendos.

Tie jausmai, tie vaizdiniai įvairiai išsildėdavo Čiurlionio mene. Štai miškas, Čiurlioniu jį atrodė pilnas pasakų, lyg turis paslaptin-game savo gyvenime kažkokią nepažintą sielą.

Vytautas Landsbergis, šio straipsnio autorius, ir A. Imbrasas, Kino studijos režisorius, du čiurlionistai Vilniuje, šios vasaros pradžioje keliavo per Lietuvos ežerus — "iš Tauragno į Pakasą".

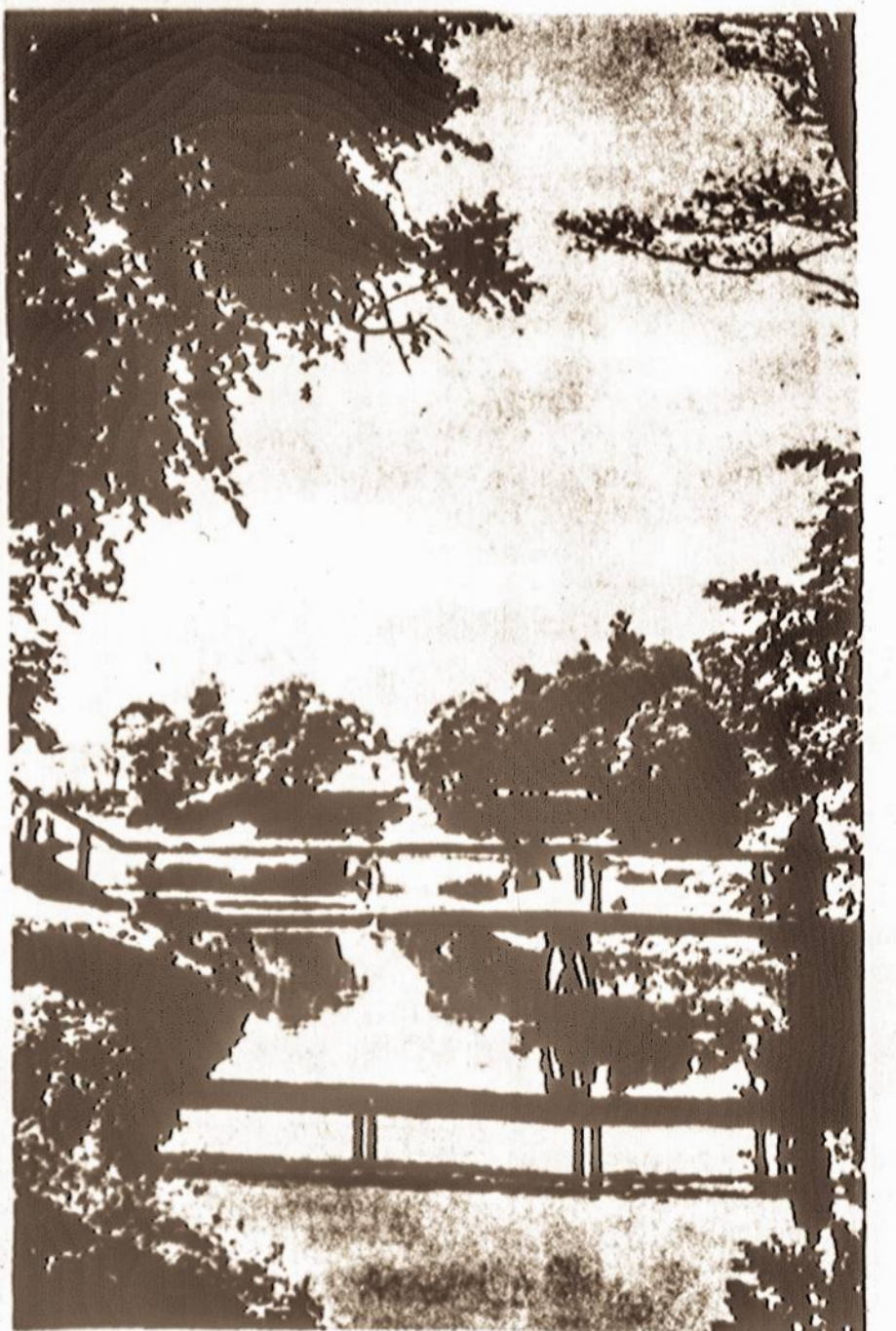
Senų senovėje tokį jausmą žmonės įkūnydavo kokios miško dvasios, viršūnėmis bėgančio miškinio pavidaļu; šiaudien čia mes tematome pasaką, išlaikusią visą savo žavesį žmogaus vaizduotėj. Toks ir yra didysis mitologinis Panas, visos gamtos gyvenimo jasmėnimas, neva bešvilpiniuojąs skudučiais kur nors vidurdienio atokaitoje savo kerų muziką...

O tos muzikos pilna giria, pilna Čiurlionio širdis, išsiliejanti kad ir "simfoninėje poemoje" tyliais, plačiais akordais, tokiais, kaip tylus ir platus yra mūsų lietuviškų pušų ošimas. O dallininko žvilgsnį traukia, skaidrina poeto polėkį, vėl paties miško vaizdai; jie tuoj siejasi su perkeltine mintim, perša gražų palyginimą ar pabendrinimą, liejasi su ana muzika į vieną begalinę pasaką.

Taip gimsta "Miško muzika." Tai vienas ankstyvųjų Čiurlionio paveikslų, ne tiek būdingas jo vėlyvesnei tapybinei manierai, kiek jo vaizduotėi, jo gamtos poezijai nusakyti.

Jau čia Čiurlionis atsisako antraeilių detalių, tapo vien tai, kas reikalinga nuotaikai ir minčiai perteikti. Nejudrus miško masyvas ir medžio kamienai — aukšti, stamandrūs, slėpiningai tamsūs prieš begaliniame tolyje saulėtekyje švytintį horizontą. Lygūs, laibi kamienai, tarsi vargonų vamzdžiai ar vertikalčiai įtemptos stygos...

Jų rimčiai gyvumo teikia vienintelė įstriža linija — pasviręs, lyg vėtros kadais išverstas medis. Ir visa kamienų kompozicija nejučiomis įgyja arfos pavidalą... O rūko debėsėlis, baluoja pamiškėje ankstyvą rytą, Čiurlionio vaizduotės valia pavirsta lyg ranka, lėtai braukianti tas arfos stygas. Tai tikrai atrodo Panas, gamtos siela, atbundanti su pirmąsiais aušros spinduliais, pirmuoju lengvu vėjelium jau grojanti tylią girių muziką.

Ratnyčėlė susitinka su Nemunu...

M. K. Čiurlionis

VASARA. Tempera

Audringų metų atgarsis

Čiurlionis kūrė pirmajame mūsų amžiaus dešimtmetyje. Tai buvo didžiųjų istorinių laikų brenimo metas, kupinas įvykių ir įdėjų. Žandarinės Rusijos imperija braškėte braškėjo, drebinama kylančios revoliucijos.

Čiurlionis labai gerai jautė tą pulsą; būdamas aktyvus, visuomenininkas žmogus, jis dalyvavo ir Varšuvos revoliucinės jaunimo grupės veikloje, ir lietuvių kultūriniam darbe; chorai; lietuvių dailės draugijos parodos; spauda — visur jis įnešė savo entuziastingą ugnelę. Ir Čiurlionio muzikoje neveltui dažnai girdime tarsi gamtos gaivalų šaukimą, tarsi anų audringų metų atgarsius.

O štai jo paveikslas „Saulys“ iš „Zodiako ženklų“ ciklo. Pasirėmęs senoviniais dvylikos žvaigždynų pavadinimais, bei jų sąlyginiais ženklais — emblemomis, Čiurlionis sukūrė paveikslų ciklą, tarsi dvyliką fantastinių nokturnų. Juose atgyja Čiurlionio tėviškės ir Kaukazo gamtos motyvai, kosminiai apibendrinimai, švelni ir didinga žvaigždėtų naktų poezija. Paveiksle matome nakties dangumi skriejantį milžinišką, tamsų paukštį, sparnais temdantį Saulio žvaigždyną. Bet apačioje, iš anapaus kalnyno, jau švyti aušros spinduliai, o aukščiausioj viršūnėj stovi žmogus — titanas.

Tempę lanką viršų galvos, jis šauna tą grėsmingąjį paukštį, tarsi simbolizuojantį tamsą, lemtį. Šio paveikslu reprodukcija puošia garsojo prancūzų rašytojo Romain Rollando salioną. Rollandas labai domėjosi Čiurlionio kūryba, rašydavo laiškuose į Lietuvą:

„...tai buvo mantarsi Perkūno trenksmas. Nemokėčiau pasakyti, kiek esu paveiktas to iš tikrųjų magiško meno... Vienas bruožų, kuris mane nustebino daugelyje jo paveikslų — tai reginys, atskleidžiantis nuo bokšto viršūnės, ar kokios svaigulingos sienos į beribius plotus. Klausiu save, kaip galėjo gimti tokie įspūdingai Jūsų krašte, kuris man atrodo, neteikia jam tokių svaigių motyvų... Noriu tikėti, kad, nepaisant nieko, atsiras man proga pamatyti kada nors senovinę Lietuvą, kurios vardas mums visiems sukelia daugelio paslapčių prisiminimus. Aš reiškiau savo karštą meilę heroiskai valstiečių tautai, kovų ir šimtmečiais trukusių kentėjimų kaina sugebėjusios išsaugoti savo laisvą sielą ir harmoningą, plačiai išsivysčiusią kalbą... Aš trokštu kurti, nors dieną išgirsti „Jūros Simfoniją“...“

„Kuo manė labiausiai paveikė žinomiausią Čiurlionio kūrinių reprodukcijos, tai iš esmės muzikinių simfonijų bei polifoninių — savo charakteriu, to paties motyvo išplėtojimu ir kelių simfoninių planų suklostymu...“

„Koks galėtų būti tokio vaisingo atradimo išvystymas didelių erdvių tapyboj, monumentalose freskose! Tai naujos dvasios kontinentas, o Čiurlionis yra jo Kristupas Kolumbas...“

Kitūr Rollandas mini „dieviškąjį Saulį“, rašo ketinąs ir savo draugus apdovanoti Čiurlionio paveikslų reprodukcijomis. Nėra abejonės, kuo žavėjo „Saulys“ — „Zano Kristofo“ autorių — drąsiu meno horizontų praktiniam mintim, humanistine idėja — nesulaukiamos pergalės prieš naktį, tolygia išsivaduojančio žmogaus žygdarbiui prieš tamsos jėgas. Taip Čiurlionio paveikslas, skambėjęs lyg fantastinis to-meto kovų atgarsis, tampa simboliu, apibendrinančiu drauge visų laikų žmonių kovas ir siekimus — laisvės, tiesos, Saulės!...

TAPYBINĖS SONATOS

„...O aš tapau. Keliuosi 7-tą ar net anksčiau ir negaliu atsitraukti, taip baisiai man norisi tapyti. Dirbu po 10 ir daugiau valandų. Bet argi tai darbas? Nežinau, kur dingsta laikas, viskas, kaž kur dingsta, o aš sau keliauju tolimais horizontais, savo išsvajoto pasaulio, kuris gal kiek ir dyvinas, bet gera man jame. Baigiau „Sonatą“, nutapiau „Fūgą“, o dabar tapau naują sonatą.“

Taip rašė Čiurlionis savo sužadėtinei iš Druskininkų 1908 m. Meilė — kaip stiprus baltis sparnai — dabar skraidina jo sielą, besiveržiančią į „naujų kontinentų“ tapyboje atradimus.

Tais metais gimsta jo tapybinės sonatos, daugybė tėviškės gamtos etiūdų. Daugelis tokių etiūdų dabar vadinami „Vasaros“ pavadinimu, skirstomi ciklais.

Kai kuriose matome betarpiško įspūdingo fiksavimą — kitose jau pažįstama gamtos metaforą — palyginimą, įspūdingą hiperbolę, o visur — įdomius, kūrybingus sprendimus, naujų kompozicijų kelių, techninių tapybo priemonių ieškojimus.

Bene įdomiausias nedidelis paveikslas. Čia ir peizažas — apvalios lietuviškos kalvelės, trobelės jų pašlaitėse ir laukai, slops-ta vidudienio kaitroje, ir fantastika — jauni medžiai, kylą nuo tų kalvelių į patį dangų. ... Medžių lapija liejasi su debesimis, jų kamienai atrodo nebe išaugę, o skriste išskridę į saulę.

Taip šis paveikslas savo mintimi vėl siejasi su kitais, su pasikartojančiu visoje Čiurlionio kūryboj saulės leitmotyvu — saulės, kurią neša žmogus savyje, kurios laimės ir gėrio siekia jis galingai ir nesulaukiamai, kaip pati gamta, kaip kiekviena gyvybės apraiška mūsų žemėje.

Tarp ankstyvųjų Čiurlionio paveikslų yra vienas, vadinamas „Saulės pasveikinimu“: kalno viršūnėje stovi senis ilgais baltais drabužiais ir gieda, skambindamas keista ožio ragų lyra. Apačioje teka raudona saulė, vėl spinduliais sklinda po visą mirguliuojantį spalvomis dangų.

IŠ M. BIRŽIŠKOS RAŠTŲ

1906 metai. Sėdžiu Vilniuje nuo 1905 m. rudens, kai antruoju atveju, tuometinių mano vadų, Petrapilio Technologijos Instituto vyresnių studentų, Vlodo Sirutavičiaus (slapyvardė: Draugas Aleksandras) ir Stepono Kairio (Draugas Marijonas) buvau iššauktas, drauge su jais (ir kitais veikėjais: dr. A. Domaševičium, studentu Jurgiu Šlapeliu, studentu Vaclovu Biržiška, mokytoja Br. Šėmytė, fotografu Ant. Cechavičium) dirbti Lietuvos Socialdemokratų Partijos darbą Vilniaus darbininkuose... Buvau paverstas „lenku.“ Tačiau „lenkiškas“ partijos darbas buvo susijęs ne tik su jos lietuviškuoju darbu, bet ir lietuviškuoju nusistatymu, todėl padėjo iš Vilniaus išstumti pilsudskinių socialistų PPS.

TREMTIES METAI, 1947, p. 538

Lietuvių spaudos Kalvarijos kelias visuomenę stipriau subrendino, suvienijo ir politiniu atžvilgiu paveikė — lotynų čekiškos raidės išstūmė lenkiškąsias ir pavirto savomis, lietuviškomis. Tautai įkvėpė didesnį ryžtingumą, kovingumą ir pasitikėjimą savimi. Lietuvos išeivius Amerikoje labiau rišo su Lietuva ir politiniai auklėjo. Su Lietuva labiau rišo ir prūsų lietuvius. Dėl spaudos kovą laimėjus, karštesni veikėjai kovą ypatingai vertino kaip auklėjusią ir stiprinusią tautos dvasią, todėl bijojo neigiamų išdavų: oportunistų iškilimo, politinio ryžtingumo apsilpimo ir didvyriškumo susilpnėjimo.

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS, II, p. 14

Buvo laikai — visa tauta dainavo. Būdavo dainų skrynėlės, dainų bernužėliai ir mergužėlės. Su kitataučiais kaimynais vis labiau santykiauti pradėję, lietuviai ėmė savo senovės nebebranginti. Nuo tautos atsiskyrė kunigaikščiai, diduomenė, bajorai, net šviesuomenė. Ėmė niekinti dainas, papročius, padavimus. Daina teišliko po šiaudiniu stogu. Jomis susidomėjo kitataučiai. Ir mūsų šviesuomenė ėmė grįžti tauton, pradėjo senovę branginti, gerbti kalbą ir dainas — ėmė jas rinkti. Kitataučiai sako, esame dainingiausia tauta pasaulyje.

DAIŪ LITERATŪROS VADOVĖLIS, II laida, 1923

Maironio poezija vis tebėra tautos gyvenime, ypač tragišose valandose, nenuvytusi, vis iš naujo atgyjanti, jaunuoliškai gyva, nors ir nesunku jos trūkumus VII-VIII klasės gimnazistui, ar kuriam pasižiausiam poetėliui išskelti.

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS, II, p. 35

Baudžiavų panaikinimo belaukiant, lietuvių visuomenės sąjūdis, tarp kitko, pasireiškė ir poezijos atgijimu. Po 1831 m. sukilimo žemaičių poetams bajorams išmirus ar nutilus, per 35 metus lietuvių kalba poezijos veik nebuvo, nors ne eilėmis, bet visgi poetiškai Daukantas savo „Būde“ vaizdavo Lietuvos praeitį, skaisčių ir kilnią. Prieš 1863 m. sukilimą pasirodė daugiau poetų, ypač aukštaičių. Merkinės klebonas Aleknavičius 1861 m. jau galėjo išleisti rinkinį Pasakos, Pritikimai, Veseilės ir Giesmės. Eiles rašė Ivinskis, net vysk. Valančius. Lietuva pragydo. Čia ir Baranauskas ėmė kurti savo daineles, giesmeles ir poemą Anykščių Šilelis. BARONO GYVENIMAS IR DARBAI, 1924 M.

Mes trys broliai žemaičiai, bet brolis Vaclovas visų trijų bene karščiausias ir žemaitiškiausias... Taigi, kad ir su trūkumais, daug mielo darbo į leidinį įdėję, jį visuomenei pateikiame, suprasdami jo mokslinę ir tautinę reikšmę.

ĮVADAS ALEKSANDRYNUI, T. I., 1960 M.

Ar ne tokią pasaką užrašė Čiurlionis ir savo Kaukazo eskizų sąsiuvinį: „Žiūrėk, tarp snieginų kalnų karūnų, kalnų, šaunančių į viršų, bemaž siekiančių dangų, stovi žmogus. Prie jo kojų debesys pridengia visą žemę... Tyla. Aplink baltos, nuostabios karūnos, nuostabiai didingos, nuostabiai gražios. Iš opalų ir perlų, iš topazų ir malachitų, iš kristalų ir deimantų. Nuostabiai stebuklingos didžiulės karūnos, o tarp jų stovi žmogus ir žiūri plačiai atvertomis akimis. Žiūri ir laukia. Pažadėjo jis, kad, saulei tekant, užsiplėsčius karūnoms, spalvų chaoso ir spindulių šokio valandą uždainuos himną saulei. Himną Saulei!“

Tokia šviesi, kilni kaip tas „Himnas Saulei“ šlandieną atrodo mums Čiurlionio kūryba. Tai ne įkainuojama dovana, kurią nešė jis savo žmonėms ištiestomis rankomis, kol suklydęs pavargęs, taip ir nesulaukęs šviesos dienų. Bet menas liko, amžinai jaunas menas, verčias gerėtis ir susimąstyti. Jis moko regėti grožį žemėje ir kviečia į artėjančias žvaigždes. Kviečia į visas saulėtas viršūnes, kurių visad ir nepailsdamas siekia žmogus — kūrėjas.

Donelaičio mokykla pradeda darbą. Didelio pasisekimo tarp lietuvių susilaukusi Donelaičio vardo mokykla, veikianti nuo 1959 m. rudens, šiuo metu rengiasi savo naujiems mokslo metams. Registracija vyks rugsėjo 8 d., šeštadienį, nuo 10 iki 1 val. Marquette Parko Fieldhouse Chicagoje, kampas Kedzie ir 67 gt. Tikimasi, kad, kaip ankščiau, taip ir šiemet visi lietuvių kilmės vaikai išsijū į lietuviško auklėjimo židinį.

Mokslo metams prasidėjus

JONAS MIŠKINIS

Mokslui prasidėjus, tėvams kyla didelių rūpesčių. Mat, gyvenant išsivijoje, pats lietuviško jaunimo ateities klausimas kelia susirūpinimą.

Daug jau yra išsivijoje lietuvių, kurie nebematė Lietuvos, nes jie pasaulį pirmą kartą išvydo svetimuose kraštuose. Dabargi, gyvendami svetur, kiekviename žingsny susiduria su svetima aplinka, svetima kalba. Svetimi papročiai braute braunasi į patį jauniausį lietuvių atžalyną. Ir jei, tasai atžalynas neturės tvirtesnių salty su tėvų gimtuosiu kraštu, žymiai lengviau suaugus su ta aplinka, kurioje gyvena.

Tėvams, kurie nenori, kad vaikai nutolę nuo lietuviškumo ir nepasimestų svetimose šalyse, didžiausiu rūpesčiu yra vaikų išauklėjimas lietuviškoje dvasioje. Pirmiausia, išmokymas gimtosios kalbos ir supažindinimas su tautiniais, lietuviškais papročiais. Tačiau visa tai nūdien pasiekti nėra taip lengva. Ne visiems svetimam krašte gyvenantiems yra progos savo vaikus leisti į lietuvišką mokyklą.

Vietinių mokyklų vaikų tėvams mokymo ir auklėjimo talkon ateina mokykla, tačiau lietuviams priešingai, tėvai turi ateiti lietuviškai mokyklai pagalbon. Kur yra didesnė lietuvių kolonija ir veikia nors šeštadieninė mokykla, ten pareiga lietuviams tėvams tokią mokyklą remti ir ne tik savo vaikus jai leisti, bet ir prisidėti lėšomis prie mokyklos išlaikymo. O kur tokios mokyklos, nėra ten jos uždavinį turi atlikti patys tėvai.

PASIGENDAMA MOKINIŲ

Daug yra tėvų, kurie vaikus neslunčia į lituanistines mokyklas, o jų vaikams to tik ir rebereikia. Tokių tėvų vaikai skendi svetimoje aplinkoje. Jie laiko svetimą mokyklą, bendrauja su kitataučiais to paties amžiaus draugais ir visą laiką vartoja svetimą kalbą. Tokie vaikai, sugrįžę į namus, nebepasiekia lietuviškai. Tokie se šeimose lietuvių kalba tampa našlaite. Lietuviška spauda dažnai

Lietuvoje: Jauna lietuvaltė vaikų darželyje maitina žuvelę. (iš atsiųstos giminių nuotr.)

kelia šį opų klausimą ir nurodo įvairias nutautėjimo priežastis.

Tiesa, priežasčių yra daug, bet, man rodos, kad mes jas dažniausiai netiksliai nusakome, pirmoju eilėje kaltinam įvairias išorines aplinkybes, o savo asmeninę kaltę tik prabėgomis paminim. Vadina, si, kaltės ieškom kitur, bet ne savyje. Kalti kiti, bet ne mes.

KAS KALTAS?

Mano manymu, kalti patys tėvai. Nekaltinkim kitų, bet ieškokim kaltės savo tarpe ir daugiau kreipkim dėmesio į savo vaikus. O taip daryti būtina. Ir jei tėvai daugiau persisims gimtosios kalbos būtinumu, ir jei vaikų širdyse įdlegs lietuvių kalbos tėvo

Jono Jablonskio žodžius: "Gera svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savo gerai nemokėti!"

Svarbu, kad vaikai namie ir gatvėj tarp savęs lietuviškai kalbėtų. Bet ar visi tėvai kreipia į tai dėmesio? O jei to nedaro, tai tuo pačiu padeda savo vaikams nutauti.

Kokia bebūtų stipri aplinkos įtaka, tačiau susipratusių tėvų vaikai toje aplinkoje nesutirps, jeigu tėvai suras laiko savo vaikuose išlaikyti gimtąją kalbą, nes be tokio tėvų pasiryžimo ir pasišventimo savo vaikams neįmanomas priaugančios kartos išaukinimas lietuviškoje dvasioje. Tai, štai dėlko tėvams reikia labiau susirūpinti lituanistinių mokyklų išlaikymu ir savo vaikų lietuviybės stiprinimu.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

Mikulskius išlydint

J. NARŪNĖ, Miami, Florida

Pravėrusi duris į baltutę, jaukią vilą, susitikau šeiminingę, solistę Anitą Karnavičienę, rūpestingai jau paruošusią stalą, tropikų žiedais dekoruotą, Onos ir Alfonso Mikulskių garbei. Tai jų išleisťuvs. Savaitę paviešėję dr. S. Tamošaitio šeimoje Hallandale'je (netoli nuo Miami), prisimauđę ir saulėje įdege, jie grįžta namo - į Clevelandą.

Kaip mažas pasaulis! Kaip netikėtai galima susitikti... 1944 m. Vienoje, Austrijoje, susitikau Čiurlionio ansamblio, tada jauną organizatorių, muziką A. Mikulskį. Strenoms staugiant, bomboms krintant, rinkdavosi jaunieji Čiurlioniečiai repeticijų. "Mes dainuojame" - buvo tų idealistų šūkis, kuris tada nugalėdavo ir šurpių dienų baimę ir neteklius. Tai buvo "Mikulskių vaikai", kurie atsidėję mokėsi, ruošėsi koncertuoti tremtyje.

Vėliau, kaip ir daugelis kitų, sužavėta jų koncertais Vokietijoje, dideliame lietuvių draugų, pulk. O. Gobert, padedant, Čiurlioniečiai buvo mūsų mieliais svečiais Haslache - Centrinės UNRRA-os motutės buveinėje ("La mēre UNRRA").

Čia ansamblis pasirodė visoje savo didybėje. Jis sužavėjo ne tik liaudies dainomis ir šokiais scenoje, bet ir po to: kai šauniai suruoštame bankete laisvai besilinksminąs Mikulskių jaunimas pasirodė tikrai kultūrinėje aukštumoje.

Tų jaunų žmonių taurumas, pareigingumas, jų estetinė linksmybių forma, rimtumas, paliko visiems gilaus įspūdžio. Gal, nebe reikalo, BALFO pirmininkas, kan. Končius, besilankydamas pas juos, yra pasakęs: "Visokių vienuolynų buvau savo amžiuje, sutikęs, tačiau, jūsų 'vienuolynas' yra didelės pagarbos vertas."

Drauge su tuo nepaprastu rimtumu sklido jaunatviškas džiaugsmas, nepabaigiami sąmojai, sveikas juokas, kuriuo mokėjo užkrėsti visus aplinkui...

- O tai lietuviškai! - kreipė

galvas vargšai, tada vokiečiai, tik pro langus galėję žiūrėti, kaip mes šokame, dainuojame ir draugiškai su visais pramogaujame.

- Mes dar nematėme jaunimo, taip gražiai besilinksminančio!

Pagaliau su Mikulskiais susitikome už jūrų marių, Floridoje, visai kitame kontinente. Taip netikėtai. Apšalinta knygomis, fotografijomis, maloniais įrašais.

- Gi šiandieną mano berniškas vakarėlis, - linksmai pareiškė A. Mikulskis. Rytoj sukaks 26 metai, kai mudu vedę. Ir jis, pagarbiai pabučiavęs žmonos ranką, ėmė pasakoti apie savo vestuves kaime ir visus esamas tradicijas.

Dainavome ilgiausių metų, kėlėme taures už du puikius žmones, už pavyzdžingus lietuvių-patriotus, už mylinčius ir griežtus "tėvus" savo vaikų ansamblių, už vieną gabliausių mūsų muzikų Alfonso Mikulskį, liaudies dainų mylėtoją ir t.t.

- O kaip su muzikų konkurencija? - šelmiškai šypsojosi daktaras Tamošaitis.

- Gražiai tarpusavy sugyvename, - ir Mikulskis nupasakojo, kaip Čiurlioniečiai vyko į Chicago "Dainavos" dešimtmečio atšvęsti, o tie - į Clevelandą - Čiurlioniečių 15 metų sukakties paminėti. "Varpo" sukaktuvėms taip pat Čiurlionio ansamblis važinėjo savo kolegų sveikinti.

Ir toliau, savo talkiu žodžiu Mikulskis vaizdžiai tapė, kaip Čiurlioniečiai Clevelande, senųjų savo tradicijų saugomi, gražiai sugyvena. Nuoširdžiu dėkingumu kalbėjo jis apie savo "sponserį", geraširdį daktarą S. Tamošaitį, pas kurį O. ir A. Mikulskiai tiesiai iš Vokietijos atvyko į jo namus, kaip pas savo tėvą. Ir iki šiol abi šeimos likosi mieloje draugystėje.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis

Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

Su ofseto spaudos darbai

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BPOŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI *

* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

VIENYBĖ, 1962 m. rugsėjo 7 d.

Los Angeles, Calif., Lietuvių Dienoje rugpjūčio 19 d., dailininko Rauberto paveikslas, laimėjęs pirmą premiją. L. Briedžio nuotr.

SKAIDRI NERIS...

Skaidri skaidri Neris... Ji glaudžiasi prie Vilniaus
Ir saulės kibirkštis nudažo mėlynai...
Mojuoja bokštai man ir varpinės iškilnios,
Variniai kryžiai ir juodi dirbtuvių kaminai.

Žiuriu į miestą — jis vienintelis toks savas —
Per šimtmečius žaliuos, aidės, gyvens...
Ir tiems, kurie pagimdė jį ir išliuliavo
Kaip kūdikį iš kieto rūškano akmens.

Aš noriu padėkoti už prakaitą nebylų,
Žemai nulenkt vargų nemačiusią dar kaktą
Prieš tuos, kurių širdis kovoj nustojo plakti.

Jie pilką grindinį kraują pagirdė,
Ir gatvių akmenys, šalti įgijo širdį.

JUDITA VAIČIŪNAITE
(iš "Pavasario akvarėlių")

Balfo seimui besirengiant

BALFo centro valdyba rugp. 29 d. posėdyje patvirtino XI Seimui rengti komitetą. Jo pirm. dr. Elena Armanienė, sekt. Vl. Bačanskas, išd. J. Kazakevičius, svečių kvietimo — Th. G. Gray-Grajauskas ir Charles W. Kačauskas, svečių priėmimo — St. Vitkauskas, banketo komisijos pirm. Vl. Bačanskas, meninės programos vadovas — Balys Brazauskas, spaudos sekcijos vadovai — Al. Radžius ir D. Klimienė, pobūvio — Genė Radžiuviene, J. Šilgalis, A. Sajauskas, E. Kašinskas.

Komitetas posėdžiauja kas sekmadienį ir jau nemaža nuveikė, kad galėtų svečius BALFo veikėjus, gražiai priimti.

Seimo banketas

Seimo posėdžiams pasibaigus bus banketas Southern Hotel — spalio 13 d. 7:30 val. vak. Už \$6 bus duodama vakarienė, meno programa ir šokių iki 12 val., grojant dūdų orkestrui. Bankete tikimasi daug svečių, bilietai jau gausiami pas rengėjus. Banketo dalyviai tuo pačiu prisidės ir prie šalpos lėšų sukėlimo.

Seimas baigiamas pamaldomis, spalio 14 d. 10 val. r. šv. Alfonso bažnyčioje.

Direktoriato suvažiavimai

Pagal BALFo įstatus, direktoriatas paskutinio posėdžio susirenka prieš pat seimą. Čia galutinai nustatoma seimo tvarka. Seimui pasibaigus, naujai išrinktieji direktoriai tuoj pat susirenka pirmo posėdžio, kuriame išrenkama 8 narių Centro Valdyba. BALFo įstatatai numato 25 direktorius, renkamus seime. Seniau visą direktoriatą iš 16 asmenų

Adv. E. Armanienė iš Baltimorės, BALF seimui rengti komiteto pirmininkė.

pristatydavo grupės ir seimas be didelių diskusijų priimdavo. Dabar BALFo seimam tik 12 kandidatų į direktoriatą siūlo BALFą įsteigusios grupės (keturios grupės po 3), o 13 direktorių siūlo patys seimo atstovai, tačiau visi direktoriai, vienaip ar kitaip pasiūlyti, turi būti seimo tvirtinami slapto ar viešu balsavimu.

Atrodo, kad ir XI Seime, kuris yra absoliutus BALFo šeimnininkas, ši tvarka nebus keičiama.

Seimo delegatai

Jau išsiuntinėtose visose informacijos BALFo skyriams apie XI Seimą Baltimorėje. Kiekvienas skyrius turi teisę pasiūlyti vieną atstovą nuo 25 narių. Šiuo metu JAV yra per 60 veikiančių BALFo skyrių.

Dėl atstumo ir kitų kliūčių ne visi skyriai gali atstovus atsiųsti, tačiau jų būna per 70 (Steigiamajame seime 1944 m. Chicagoje buvo 23, o X-me Seime Chicagoje 1960 m. 79

atstovai). Girdėti, kad į šį Seimą vyks daug delegatų: New Yorkas siūš net 10, Detroitas porą automobilių, o iš Chicago laukiama viso autobuso.

Seimai ir aukos

Skyrių atstovai atveža į Seimą ir aukų šalpai. Daugiausia aukų (\$22,026) buvo atvežta į IX-į BALFo Seimą Newark 1958 m., mažiausia (\$1,510) gauta III BALFo Seime Chicagoje 1948 m. Dešimtyje buvusių BALFo seimų buvo gauta \$82,829. Tai didelė pasipirtis šalpos darbams. Deja, tie pinigai jau išleisti šalpai.

Baltimorės balfininkai rengia seimą ir jau kaupia aukas. Jie tikisi ir iš banketo šį tą sutaupti, nes daug darbų atlieka patys.

Visi BALFo skyriai seimo proga labiau pajuda. Ypač šiemet Seimas turėtų sulaukti aukų, nes gaudžių pagalbos prašymų tiek daug, o lėšos, seniau kiek sutauptos, nepaprastai senka.

Reikia tikėtis, kad balfininkai tikrai neleis "BALFo aruodamas" ištuštėti ypatinai šį Seimo rudenį.

BALFO VEIKLA

BALFo centras rugpjūčio mėn. vėl turėjo nuostolingas operacijas, nes buvo gauta tik \$2,900, o išleista \$7,849.

Didžioji išlaidų dalis padaryta individualioms stuntoms per geležinę sieną. Rugpjūčio mėn. BALFo pastangomis išsiųsta net 288 individualūs stuntiniai, iš jų 118 į Lietuvą. Dalį stuntinių į Lietuvą (Vak. Vokietijos lietuviams per BALFą prašant) apmokėjo vokiečių katalikų Caritas. Lenkijos lietuviams BALFas rugp. mėn. išsiuntė 170 individualių stuntų, daugumoje drabužių ir avalynės.

Šiais 1962 m. BALFas jau išleido šalpos reikalams dešimt tūkstančių dolerių daugiau nei surinko iš aukotojų.

Vivienne Mitchell Dunn

Ričardas Mitchell

Vivienne Mitchell Dunn (viršuje) ir Ričardas Mitchell (apačioje) - tai velionio Povilo Glemžos anūakai ir Blanche ir Ted Mitchell dukra ir sūnus, gyv. Scarsdale, N. Y. Blanche ir Ted Mitchell, buvę American Hardware and Radio Corporation (Mt. Vernon, N. Y.) savininkai, buv. Vienybės rėmėjai, jau seniai mirę. Bet jei būtų gyvi, tai ir jiedu didžiuliusi savo vaikais. Vivienne Dunn, kuri augina dvi dukreles ir su vyru gyvena New Yorke, šiuo metu ruošia daktarą Columbia U-te iš viduramžių istorijos, o Ričardas - kuris profesoriauja Defiance Ohio U-te, šį rudenį igys daktarą literatūroje iš Syracuse (N. Y.) Universiteto. Jo draugai pranašauja, kad šiemet jis galės laimėti Nobelio premiją. Vivienne ir Ričardas jau trečios kartos Amerikoje gimę lietuviai, kurie lietuviškai nebekalba, bet jiedu ir dabar tebesidomi Vienybe ir jos likimu.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Jūrų skautų regatos

Sios 40 metų Jūrų Skautijos Jubiliejinės Stovyklos vandens sporto varžybos ir regatos yra tęsinys Lietuvos Jūrų Skautų burlavimo laisvajame Lietuvos pajūryje.

Lietuvos Jūrų Skautų istorijoje pirmos regatos buvo pradėtos 1935 m. Dalyvavo Klaipėdos Yachtklubo, Santaros Yachtklubo (Jaunlietuvių) ir Lietuvos Jūrų Skautų burlauotojai. Regatos buvo prarastos Kuršių Marių įlankoje.

1937 m. pirmą kartą Liet. Jūrų skautai startavo tarptautinėje burlavimo regatoje nuo Ventspilsės į Liepoją. Antroji jų regata įvyko prie Liepojos uosto trikampio regata.

Didelių laimėjimų nebuvo pastekta, bet atliktas geras stažas tarptautiniam burlavime.

Vėliau, 1938 m. Lietuvos burlauotojų Sąjungos suruoštoje Pabaltijo burlavimo šventėje, kurioje dalyvavo švedai, estai, larviai, vokiečiai, Lietuvos jūrų skautai ja-jų klasėje iš 21 jachtos laimėjo II vietą. Burlavį vedė M. Jagutis.

Be minėtų regatų: per Jūros Savaites, ruošiamas prie Palangos buvo vykdomos regatos tarp Šventosios Uosto Klubo ir Lietuvos Jūrų skautų burlauotojų.

1940 m., kai bolševikai užėmė Lietuvą, kaip jūrų skautų veikla, ir burlavimas bei regatos buvo uždraustos.

Slaidien visa tai yra tęsiama ten, kur yra atsikūrę jūrų skautai, t. y., visame laisvajame pasaulyje.

Todėl viso pasaulio lietuviai yra kviečiami remti skautiškai-jūrinę idėją lietuvių bendruomenės tarpe, kad mūsų lietuviškasis jaunimas

turėtų progos apsispręsti išlikti mylinčiu Lietuvos pajūryje ir kovojančiu už jo išlaisvinimą.

“Nuo jūrų eina mūsų žemė iš amžių kyla mūsų tautai”

(iš Jūros Žado, šafirografuoto leidinio, leidžiamo 40 m. Lietuvos Jūros Skautų jubiliejinės stovyklos, vykusių Custer, Mich.

Redakcinėje komisijoje:

Audrius Aglinskas, Marija Gumbinaitė, Viktoras Motušis, Gintaras Reklaitis, Danguolė Urbonaitė.

MIRĖ LATVIŲ DIPLOMATINIS ATSTOVAS LOTYNŲ AMERIKAI

Rugpjūčio 27 d., 17,30 val. Rio de Janeiro mirė Latvijos nepaprastasis pasluntinis ir įgaliotasis ministeris Lotynų Amerikai dr. Peters Z. Olins, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Tai buvo nepaprastai energingas ir poetiškos sielos asmuo, istorijos mokslų daktaras, daugiau kaip 40 metų dirbęs diplomatinėje tarnyboje.

Paskirtas Latvijos Respublikos įgaliotuoju Ministeriu Lotynų Amerikai su centru Buenos Aيره, dr. Peters Z. Olins veikė ten ligi 1946 m., kada Perono politikos dėka buvo atšauktas pripažinimas Pabaltijos valstybių Pasluntinybėm.

Tais pat metais išsikėlė į Rio de Janeiro. Čia trijų Pabaltijos valstybių atstovai daugiau kaip 15 metų turėjo Pasluntinybių raštines viename būste, kas labai prisidėjo prie pabaltiečių jungtinės veiklos. Latviai lietuviai ir estai visada kartu rengdavo svarbesnius minėjimus ir ypatingai Gedulo dieną. Taip pat tos draugiškos talkos dėka Pabaltijo atstovai 1951 m. išleido informacinę knygą “O BALTIKO,” kuriai velionis parašė išsamų rašinį apie Latvijos praeitį ir nūdienės kančias.

Visą savo gyvenimą paskyręs mylimai Latvijai velionis šventai tikėjo jos išlaisvinimu. Paskutinėje savo kalboje Rio de Janeiro šių metų birželio mėn. Gedulo Dieną minint, dr. Peters Z. Olins aiškiai pabrėžė, kad pasaulis tik tada išsivaduos iš jį krizės slėgiančios, kada valdžios tarptautinius santykius vėl ims grįsti krikščioniškos civilizacijos dėsniais: etika, įstatymais ir teise.

Didelis būrys bičiulių (daugiau 100) palydėjo dr. Peters Z. Olins į poilsio vietą Sao Joao Batista kapinėse.

Prie kapo Lietuvos ir lietuvių vardu atsisveikinimo žodį tarė ministeris dr. Meleris, pabrėždamas nepap-

rastą velionio darbštumą ir tikėjimą laisvės triumfu, o Centro Brasileiro da Europa Livre atstovas prof. Jan Reisser, buv. Cekoslovakijos ministeris Brazilijai, apgalves tavo, kad Centras neteko tokio pajėgaus laisves kovotojo ir Centro vice-pirmininko šiuo įtemptos kovos metu. Laidotuviuose dalyvavo diplomatų atstovai, visa latvių kolonija, pavergtų Europos tautų atstovai, ju tarpe būrelis lietuvių: ministeris Meleris su žmona, kun. J. Janilionis, dr. Sofija Šavnorienė, Ignas Dubauskas, inž. St. Kumpis, Pranas Ziežis ir kt.

Dr. Peters Z. Olins kapas liko apklotas daugybe vainikų, kurių tarpe ryškiai išsiskyrė Brazilijos užsienių ministerijos vainikas.

IEŠKOMI

Bartkus, Domininkas, Aleksas sūnus, ir šelma Blederman, Gustavas ir žmona Stefanija, g. Lietuvoje, bei jų vaikai Malvina, Olga, Rudolfas ir Stefanija. Gyveno Brooklyn, N. Y.

Grigalius, Jonas, Tado sūnus, gyvenęs Chicago, Ill. Janušauskienė, Elena, iš Vanteinų km., Radviliškio val., Šlaulių ap.

Linkevičius, Antanas, žmona Elena, sūnus Jonas, dukterė Lyda, gyvenę Šlauliuose Litvinas, Jonas ir Pranas, iš Pašušvio val., gyvenę Reading, Pa.

Maciejunienė — Socikaitė, Ona, kilusi iš Vilniaus aps., gyvenę Baltimore, Md. Marišauskas, Antanas, Vinco sūnus.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Pazinkime meškeriojamas žuvis

Tęsinys

Unguriai neršia Atlanto vandenyne ter Bermudų ir Mažųjų Antilų salų gilmėse (apie 4000 jardų gilumoje) Patelė padeda kelius milijonus ikrelių iš kurių išsiritusios lervos (leptocephalus) kyla į viršutinius vandens sluoksnius. Šilta Golfo srovė juos neša Europos link ir taip per 2 1/2 metų išsivysto į peršviečiančius 3 colių ilgio ungurliukus. Pavasarį masiškai tie ungurliukai renkasi prie upių žiočių ir upėmis kyla aukšty. Tie masiniai emigrantai yra be išimties patelės, o patinai lieka jūrose prie upių žiočių. Upėse bei ežeruose unguriai (teisingiau ungurės) išbuvę 4-10 metų, vėjuotomis ir audringomis pavasario naktimis iš ežerų ir upių traukia į jūras ir gilmėmis perplaukia Atlantą virš 4000 milij. Prie Bermudų gilmėse nerščia, o po to suaugę unguriai miršta.

Reikia pažymėti, kad užtiniami unguriai ir tokiuose ežeruose ar baseinuose, kurie nesijungia su upėmis ar jūromis. Jie į tuos ežerus ar baseinus nušliaužia rasotomis pievomis. Lietuvoje pasakojo ūkininkai radę ungurį pievoje, kuriuos įtardavo einančius žirnių estri. Unguriai maitinasi naktį. Minta molluskomis, vėžiais, kirmelėmis ir mažomis žuvelėmis. Ungurys, rausdamasis dumble, randa daug kirmėlių, tai gerai nu-

tunka ir jo mėsa riebi ir skani. Tačiau amerikiečiai dėl riebumo mažai ungurius meškerioja. Europos žmonės vertina kolorijas ir todėl mėgsta kurios riebios (ungurius, vėgeles, karpus ir t.t., o amerikietis jų vengia, nes ir taip daugelis čiulpia piliules dėl svorio sumažinimo.

Ungurys meškeriojamas nuo kovo iki rugsėjo mėn. nakties metu. Geriausia ima vėjuotam orui esant ar lyjant. Tinkamiausios meškeriojimo vietos: daubos, upių žiotys, užtakos, prie vandens augalų, meldų. Vartojama dugninė meškerė ir kablukas nemažas su ilgu liemeniu. Masalas: naktiniai ir smėlio sliekai, varlės, vėžių kakliukai, olandiškas sūris. Masalas turi gulėti dugne. Ungurys užkertamas ne tuoju, kai pradeda masala imti bet po 2-3 sekundžių, tada jau būna masalą prarijęs.

Unguriui užsikabinus už dugno akmenų, reikia įtemptus valą stuksenti meškerkotį tada jis atspalaiduoja. Išvilkus į krantą geriau pirma užmušti ir tada išimti kabluką, tačiau galima sugauti ungurį laikyti medžiaginiame maišelyje, nors ungurys ir be vandens išgyvena ištiesią parą. Ungurio mėsa skaniausia rūkyta o išrūkyti gali kiekvienas ypač naudojant elektrinę rūkyklą.

Nauji ir naudoti drabužiai

- Labai geri siuntimai į Europą
- Vyriški kostiumai (naudoti) nuo \$8.
- Vyriški kostiumai nauji nuo \$15.
- Vyriški paltai (naudoti) nuo \$8.
- Vyriški paltai - nauji - nuo \$15.
- Moteriški nauji paltai nuo \$7.
- Moteriški lietsarginiai paltai, nauji nuo \$6.90.
- Motery suknelės (šilko ir vilnonės) nuo \$3.
- Viriškos 100% vilnos kelnės (naudotos) \$4.

SZABADIE DE LUX USED CLOTHES

Atdara nuo pirmadienio iki sestadienio nuo 10 - 7.
1575 3rd Ave. (88-89th St.)
N. Y. C. Tel. TR 6-7460

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

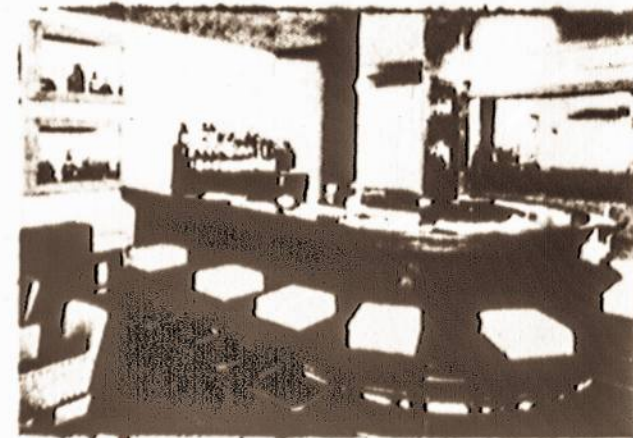
85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau yra sudarytos Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės, kurios ruošis Europos krepšinio pirmenybėms. Sovietų Sąjungos moterų krepšinio rinktinėn, kuri dalyvaus rugsėjo 22 d. Prancūzijoje prasidedančiose Europos krepšinio pirmenybėse, vėl įtraukta Jūratė Daktaraitė iš Kauno.

Pažymėtina, kad ši rinktinė yra gerokai pakeistos sudėties ir joje yra matoma tik viena maskvietė (yra dvi latvės ir viena estė).

Rinktinėi ir toliau vadovauja "nusipelnusio trenerio" titulą turintis kaunietis Stepas Butautas.

Ši moterų rinktinė, besiruošdama pirmenybėms, tarp kitko, žais ir su Lietuvos rinktinė (rugsėjo mėn. 15-17 d. d. Maskvoje).

Į Sovietų Sąjungos jaunių rinktinę yra įtraukta 6 Lietuvos jaunuoliai — R. Venzbergas, G. Budrikas, A. Čupkovas, M. Paulauskas, R. Salys ir O. Moisiejenka.

Merginų rinktinėn yra paskviestos 4 lietuvaitės — S. Zelonkaitė, J. Urbonavičiūtė, D. Kačergytė, B. Butėkytė. Šios rinktinės trenerė yra G. Sviderskaitė. Jauniai jau pradės ruoštis 1963 m. Europos jaunių krepšinio pirmenybėms, kurios pirmu kart įvyko šiemet.

Lietuvos vyrai krepšininkai, kurie šiuo metu nėra pirmųjų tarpe Sovietų Sąjungoje ir jų rinktinėje nesimato, netrukus žada dalyvauti dideliame krepšinio turnyre Čekoslovakijoje, kuris įvyks spalio 2-8 d. d. Čia taip pat varžysis 2 vietos (čekų) rinktinės, Vengrijos bei Rumunijos atstovai. Kiek vėliau (spalio viduryje) į Če-

koslovakiją važiuos ir Lietuvos moterų krepšinio rinktinė.

Šį rudenį Bulgarijoje įvyks XV pasaulio šachmatų olimpiada, kurion jau užsiregistravo 36 valstybių komandos.

Dalyvaus ir JAV, nors ir su gerokai susilpninta vienetu. Komandoje nematyti stipriausiųjų ramsčių — R. Fisherio ir Reshewskio, kurie pastatė tokius didelius piniginius reikalavimus, kad šio krašto vadovybė nebuvo pajėgi juos patenkinti. Todėl JAV atstovaus — Evans, Bisqueir, D. Bearne, R. Bearne, Medinš (latvis). Sov. Sąjungos rinktinėje matome pačius stipriausius šachmatininkus: Botvinką, Petrosian, Keresą, Gelerį, Spaskį, Talį.

* Raudonosios Kinijos stalo tenisininkai, kurie yra laikomi geriausiais šios šakos atstovais pasaulyje, viešėjo Kaune ir čia rungtyniavo su Lietuvos ir Sovietų Sąjungos tenisininkais.

Kaip ir buvo laukta, visas pirmąsias vietas sugriebė kina, nors lietuviai prieš juos pelnė kelias pergalės. Stipriausias Lietuvos žaidėjas A. Saunoris ketvirtfinalyje turėjo supasuoti trečiajaj pasaulio raketel 1:2. Prieš atvykdamį Lietuvą, kina rungtyniavo R. Vokietijoje (turėjo komandinės rungtynes) ir laimėjo net 12:0.

* Vidurio Amerikos šalių žaidynėse, kurios buvo pravestos Jamaikoje, geriausiai pasirodė Meksikos atstovai. Jie čia sugriebė 38 aukso, 25 sidabro ir 25 bronzos medalius. Antroje vietoje liko Venezuela.

Kaunietis A. Petkevičius, moksliečių spartakiadoje Lietuvoje, dukart tapo plaukymo čempionu.

* Vilniaus moterų ir vyrų krepšinio komandos užėmė pirmąsias vietas Sov. Sąjungos "B" klasės varžybose ir dabar žais pereinamąsias rungtynes su paskutinėmis "A" klasės komandomis dėl teisės įkopti aukščiausiąją grupę.

Tad lietuviams yra galimybė "A" klasėje turėti 2 vyrų ir moterų vienetus. Sov. Sąjungos "A" klasės komandų varžybos bus pradėtos gruodžio mėn. 1 d. Jau prieš tai paaiškės kiek lietuvų penketukų čia dalyvaus. Iki šiol "A" klasėje varžėsi tik Kauno vyrai ir moterys.

* Leipcige (R. Vokietijoje) įvykusiose Europos plaukimo pirmenybėse, daugiausia medalių surinko R. Vokietijos sportininkai. Vokiečiai pelnė 5 aukso, 5 sidabro ir 7 bronzos medalius (skaitant plaukimą, šuolius į vandenį ir vandensviedį). Po vokiečių, medalių skaičiumi sekė — Olandija — 16 (6-5-5), Sovietų Sąjunga 11 (4-4-3), Vengrija 5 (2-0-3), Švedija 5 (1-2-2) ir kt. Plaukime taškais (vyrų ir moterų grupėse) laimėjo irgi R. Vokietija — 209 tšk. Antroje vietoje — Olandija — 193 tšk. Tačiau vyrų klasėje geriausiai pasirodė Sov. Sąjungos rinktinė, kuri už tai laimėjo taip vadinamą "Europos taurę."

Labor Day vakare Midland viešbutyje Chicagoje baigėsi 3 dienas užtrukusios "Chicago Open" šachmatų pirmenybės, sutraukusios net 114 dalyvių, jų tarpe 5 lietuvius.

Čia iš lietuvų geriausiai pasirodė Povilas Tautvaišas,

D. Nepaitė-Bružienė, Lietuvos daugiakovės pirmenybėse iškovojusi pirmąją vietą, pagerindama ir šuolio į tolį rekordą.

kuris iki paskutinio (šeštojo) rato tvirtai stovėjo I-je vietoje su 6:0 pasekme.

Kiti dalyviai jau buvo praradę mažiausią po vieną tašką. Tik paskutiniame susitikime jis buvo priverstas sutikti su pralaimėjimu prieš aukščiausią įvertinimą turintį varžybų dalyvį Curt Brasket iš St. Paul, Minn. Tokiu būdu po šio pralaimėjimo Tautvaišą pavijo Brasket, Charles Weldon ir Richard Werber, visi surinkę po 6 taškus ir pasidalinę I — IV vietas, o taip pat \$450, skirtų prizams.

Kitiems lietuviams vyko prasčiau: K. Ramas sugriebė 4,5 taško, V. Palčiauskas 3,5, F. Šalkauskas 3, V. Karpuška 3.

Reikia pažymėti, kad šis Tautvaišos pasirodymas buvo geriausias jo laimikis kelių paskutinių metų laikotarpyje.

Stamfordo lietuvių moterų veikla

Stamfordo ir apylinkės lietuvių moterų ratelis liepos 30 d. išlydėjo į atostogų kelionę po Vak. Europą savo dvi nares — Antaniną Deikienę ir jos dukrą Ireną. Išskrido per Luxembourgą ir lankysis Vokietijoje, Šveicarijoje, be to, aplankys Italiją, Graikiją, Prancūziją ir Portugaliją. Grįš Amerikon rugsėjo pabaigoje. Moterų ratelis apie tą pat laiką baigs savo atostogas.

Irena Deikyte šiais metais baigė University of Connecticut B. S. laipsniu ir dirbs Stamforde Norma Hoffman Co. vokiečių Kugel & Fisher atstovybėje.

A. STRIMAVIČIENĖ

Išnuomojamas 3-1/2 kambarių butas, gerame rajone. Pageidaujama vidurinio amžiaus pora. Nuoma nebrangi. Kreiptis tel. GL 5-5827.

NAUJI FILMAI IŠ LIETUVOS

Šeštadienį RUGSEJO 8 D.

Kalbanti, su muzika daėnomis šokiais ir sportu.

SCHWABEN HALL 474 Knickerbocker Ave. Brooklyn, N. Y.

Pradžią 7:30 val. vak. 1 doleris

New Yorke apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-2089

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniai iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virgīnia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas Any car - Any age driver ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y. Tel. Main 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Vienybės metiniame koncerte, įvykstančiame š. m. lapkričio mėn., bus pastatyta komp. J. Gaidelio Kantata apie Lietuvą. Platesnės informacijos bus skelbiamos sekančiuose Vienybės numeriuose.

Antonina Ošlapienė, newyorkietė Moterų Klubo veikėja, pablogsta savo sesers Šmulkštienės mirties ir dalyvavusi jos laidotuviuose Chicagoje, išvyko su Pakalkais poilsio į Kraunaičių vasarvietę Druskonie, Andes, N. Y. Prieš tai Ošlapienė lankėsi Chicagoje, tenai nuvykusi slaugyti savo sunkiai sergančios sesers. Šmulkštienė buvo advokato L. Šmulkščio žmona.

Pranas Naujokaitis išsikėlė iš New Yorko. Jo naujas adresas: Pranas Naujokaitis, 243 Monroe Ave., River Edge, New Jersey. Telef. 261-3505.

ASS sueiga įvyks rugsėjo 14 d. Lietuvių Atletų Klubo patalpose 8 val. vak. Programoje bus pranešimas apie komunistų jaunimo festivalį, kuris įvyko šią vasarą Helsinkyje. Pranešimą padarys JAV delegacijos narys, kuris buvo sutikęs visą eilę lietuvių iš paverptos Lietuvos.

Juozas N. Tysliava, baigęs pagrindinį karinį apmokymą Fort Dix, N. J., gavo dviejų savaičių atostogas, kurias leidžia namuose ir rūpindamasis Vienybės reikalais. Rugsėjo 14 d. Juozas N. Tysliava išvyksta tolimesniai kariniam apmokymui į Fort Devens, Mass.

Saulius ir Gražina Sirusai, gyveną Woodhavene, pereitą sekmadienį susilaukė pirmagimių dvygnukų - sūnelio ir dukrelės.

Ald. Kanaukaitė-Naudžiuvienė Labor Day savaitgaliui buvo atskridusi iš Chicago aplankyti savo tėvų New York'e dr. V. ir O. Kanaukų.

Dr. V. Čekas su žmona Emilija ši savaitgalį išskrenda dviem savaitėm atostogų į Los Angeles pas savo dukrą Danguolę ir žentą Algį Ratkelius. Ta proga Los Angeles bus pakrikštytas ir Ratkelių sūnus. Kūmais bus Ratkelių bičiuliai Burokai.

Gen. Povilas Plechavičius buvo atskridęs iš Chicago keliom dienom į New Yorką. Lankėsi pas savo broli (dr. L. Plechavičių, Yonkers ir dr. ir Eleną Legeckius Jamaicoj.

Vince Jonuškaitė-Leskaitienė šiuo metu vieši Chicagoje, lankydamą savo sūnų Saulių ir pažįstamus.

S. Kraunaitienė, sugrįžusi iš ligoninės po dviejų sunkių operacijų, veikia sveiksta savo viloje Druskonie. Ją sėmingai operavo dr. L. Plechavičius.

Helen Kulber, Moterų Vienybės pirm., praneša, kad rugs. 18 d. vakare Arūnų rezidencijoje, 86-04 94th St., Woodhavene įvyksta socialinis susirinkimas. Jame naujai išrinktos valdybos narės perims pareigas: Helen Venis sekr. ir Mary Byorkas, išd. Taip pat bus pagerbtos ir buvusios pareigūnės - sekretorė Eleną Andriušienė ir išd. Ona Petrash. Kitos valdybos narės eis savo pareigas ir toliau. Pirmininkė pasilieka Helen Kulber, vicepirm. Marytė Shalins, fin. sekr. Jean Briedis, priėmimų pirm. Teofilija Klimas.

Ona ir Jonas Kvarčėnai (viduryje), kurių auksinis vedybų sukakties minėjimas įvyko praeitą sekmadienį. Kvarčėnai, ilgamečiai Vienybės skaitytojai, nuotraukoje matomi jų pagerbimo pokylio metu su savo sūnumis ir jų šeimomis: Antanas ir Geraldine iš Chicago, Stanislovas ir Viola iš Hartfordo ir Vaclovas su žmona iš Miami, Florida. Kvarčėnai yra pavyzdingi lietuviai ir savo sūnus išauklėjo lietuviškoje dvasioje. Pokylis įvyko Belecko svetainėje Brooklyne.

MIRĖ HENRIKAS RABINAVIČIUS

Rugs. 31 d. New York'e pasimirė teisininkas Henrikas Rabinavičius, žinomas savo veikla Lietuvai.

Savo vadinęs "žydų kilmės lietuviu," velionis buvo 70 metų amžiaus, gimęs Šilalėje, Tauragės aps. Išėjęs mokslus Maskvoje ir Londone, Rabinavičius turbūt yra buvęs vienintelis žydas, dirbęs Lietuvos diplomatinėje tarnyboje nuo 1919 m. iki Lietuvai netenkant nepriklausomybės.

Prieš atvykdamas į Ameriką, Rabinavičius buvo Lietuvos pasiuntinybės patarėju Londone. Savo metu jis yra buvęs ir Lietuvos Generalinio Konsulu New York'e, pasiuntinybės sekretoriumi Washingtone ir kt.

Šalia pareigų diplomatinuose postuose, Rabinavičius yra dalyvavęs visoje eilėje tarptautinių komisijų, atstovaudamas Lietuvą, pvz., Curzono komisijoje slėnį nustatant ir kt.

Dar visiškai prieš savo mirtį, New York'e velionis išgirdęs, kad Lietuvoje mirė vysk. Matulionis, įsai su savo bičiuliais lietuviais apgailestaudamas faktą, prisiminė, kaip įsai darbavosi tada komisijoje, su bolševikais besiderant dėl kalinių grąžinimo 1934 m. Tamė skaičiuje, kaip žinia, tada iš Rusijos buvo ir vysk. Matulionis.

New York'e puikiai įsikūręs pensijų draudimo srityje ir tapęs tos srities žinovu ir net pastekęs garšą, Rabinavičius nevengė su lietuviais bendrauti.

Jį tekdavo matyti liepųjų pobūviuose, o vos tik atvykęs į New Yorką, tuo metu, kai čia dar tik kūrėsi ALTA, įsai ir pats buvo įsijungęs į jo eiles dirbti Lietuvos išlaisvinimui. Jis save didžiudamas vadindavo "žydų kilmės lietuviu."

Velionio palaikai buvo sugedinti rugsėjo 4 d. be jokių religinių apeigų ir dalyvaujant tik jo artimiesiems, New York'e liko jo našlė, o dukra buvo atvykusi iš Anglijos.

Daiva Montgirdaitė, solistė, š. m. rugsėjo 16 d. susituokia su švedų kilmės amerikiečiu. Suuoktuvės įvyks Bostone.

Sylvia Kazlauskaitė, 8 metų amžiaus pianistė iš Omaha, Neb. praeitą antradienį dalyvavo Jim Backus TV programoje. Sylvija yra Valerijos ir Prano Kazlauskų dukterė.

Long Island vidurio lietuviai rugsėjo 16 d., sekmadienį, Belmont State Parke rengia susipažinimo pobūvį. Pradžią 11 val.

Sigitas Novickis su žmona Kristina, sugrįžęs iš povestuvinės kelionės po Europą ir paviesėjęs New York'e pas tėvus ir uošvius, automobiliu išvyko ir dabar keliauja į Kaliforniją. Nuolatos apsigyvens San Francisco mieste.

Kasdienos temomis

J. PARJUS

Kai vasara baigiasi, norisi sustot prie lietuviškų piknikų-gegužinių. Per vasarą juos ruošė New York lietuviai, norėdami sueiti, pasivaikinti, prisiminti jaunas dienas, vargus ir džiaugsmus...

Gal kiek ilūdniau, kad New Yorko lietuviai neturi gražios vietos piknikams, ir reikia nuomot daržus, kurie vos truputį primena gražiąsias vasaros vietas. Tačiau vistiek pagarba už tai rengėjams, kaip laikraščiams, parapijoms, lietuviybės puoselėtojui Jokūbui Stukui, kurio radijo valandėlės kas savaitę su melle ir susidomėjimu išklausomos New York, Connecticut ir New Jersey lietuvių.

Deja, kaip viskas, taip ir piknikai praėina, juos nusineša praeitis ir paskandina negrįžtančių jūros bangų verpetuose.

Juk mes prisimenam tas lietuviškas gegužines, kai prie Rambyno, Anykščių šilėlio, prie Nevežio, Neries, Nemuno, Dubysos ruošėm gegužines... Jos liko praėity, nesvarbu, kad verkia ten beržellai be mūsų, vlieverslai ir pempės nesveikina mūsų, kai mintys vienos atminimais skrenda ir nešas plynių kalnais... Ir senu įpratimu renkamės, kad ir svetimgam, bet svetimgam krašte.

Kol lietuviai rinksis, kol jie prisimins praeitį ir kvėpuos dar ja- lietuvis gyvens ir jo idealai nemirs.

Juozas Mitchell (velionio Ted Mitchell brolis) gyv. Bronx, N. Y. yra veiklus tos apylinkės 271 karo veteranų posto narys. Savo laiku, J. Mitchell, kartu su broliu ir P. Glemža vadovavo American Hardware ir Radio Corp., Mt. Vernon, N. Y. ir buvo tos imonės vyr. inžinierium. J. Mitchell šiuo metu yra Electronics Essential prezidentas ir specializuojasi radijo ir TV srityje. J. Mitchell, kaip ir visa jo šeima, visuomet buvo nuoširdūs vienybiečiai ir jos likimu tebesirūpina dabar. Jis buvo vienas iš pirmųjų, prisuntęs šimtą dolerių auką Juozo Tysliavos raštams išleisti. Nuotraukoje - J. Mitchell (kairėje) matomas su posto vadovais Bronx, N. Y.